

Št. 107

**APRIL
2015**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI ULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Ana Breznik, Tomaž Golob, Tomislav Gruden - GTS, Gregor B. Hann,

Jakob Harisch, Jurij Kunaver, Peter Kvac, Barbara Jozelj, Žiga Novak

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez - posthumno, Janez Kompare, Laura Ličer,

Damjan Majkić, Lea Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegli čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavedanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Uvodnik:

LIMITI EVOLUCIJE

foto: osebni arhiv

Z lahkoto lahko trdim, da je razvrednotenje družbe in etičnih načel pristalo na najnižji točki v zadnjih stotih letih, naše prioritete so se bistveno spremenile, povečevanje fenomena posameznika je produkt sodobne dekadentne družbe. Poglejmo si aktualen primer. Gotovo ste v zadnjem mesecu prižgali televizijo. Seveda ste jo, le redki se odrečejo *plastičnemu* mainstream razvedrilu. Da pa me ne bi narobe razumeli – nočem metati slabe luči na vso programsko shemo TV programov. Sprašujem se predvsem, kakšno vlogo ima TV, kot eden izmed primarnih medijev v naši družbi, saj z izbiro in konzumacijo razvedrila ne vplivamo le na naša čustva in vedenje, temveč tudi na naše razmišljanje. Poučnih vsebin je vse manj, kaj se torej prodaja, kaj nas po statistiki zagotovo prikuje na fotelje? Odgovor je preprost – resničnostni šovi. Bar, Kmetija, Big Brother, Debela zaročenka, Revna nevesta, Nezvesti... in seveda The Kardashians. Vsi so izredno dober primer ogledala današnje družbe. Ste kdaj pomislili, da te oddaje nimajo nobene zveze z resničnostjo, saj se njeni akterji zavedajo, da jih snemajo na vsakem koraku? Že samo ime oddaje izvaja genocid nad samim bistvom resničnostnega šova. Vsaka spontanost izpuhti in njihova osebnost se prilagodi igri, ki iz njih izvabi najslabše človeške lastnosti. Tudi najneumnejša ideja je zadosti, da se rodi nov šov. Plitkost, narcisoidnost in pomembnost naše samopodobe v očeh drugih so le vrh ledene gore. Ne gledalci ne igralci ne potrebujejo nikakršnih sposobnosti za sodelovanje. Pravzaprav bi lahko rekli, da je to antidot našemu osebnemu napredku. Namesto da bi svojo samopodobo oblikovali z lastnimi dosežki in tako sami s svojim trudom dosegli višjo stopnjo osebne rasti, lahko prek TV ekranov uberemo bližnjico in naš ego hranimo z gledanjem človeške favne z najslabšimi možnimi človeškimi lastnostmi. To je kot ekspres tableta za dvig samospoštovanja; v trenutku se počutimo bolj pomembni, bolj pametni. Samopotrditve imamo na doseg roke, saj smo bolj suhi, imamo več las, smo lepši, predvsem pa bolj pametni in sposobni. Naloge bi zagotovo opravili bolje, kot jih tekmovalci. Bi pretiraval, če bi trdil, da večina odraslih gledalcev teh šovov zelo pazi na sekundarno dožemanje njihovega socialnega statusa? Ta jih zagotovo motivira bolj kot idealizem, etika ali čast. Bodite iskreni do sebe ter pogledajte v ekran »resničnostne« televizije, ki to ni, in jasno boste videli, kje smo kot družba. Nazorno se bodo izrisale človeške lastnosti, ki so danes v naši družbi najbolj cenjene. Po mojem skromnem mnenju tovrstno priljubljeno razvedrilo Slovence poneumlja. Ljudje smo sicer naklonjeni voajerizmu, vendar se opazovana oseba tega ne bi smela zavedati, kar pa za naše tekmovalce ne velja. Naj vas spomnim, da živimo v svetu, kjer je več kot 100 milijonov brezdomcev, kjer 600 milijonov ljudi prebiva v – za življenje in razvoj nemogočih – razmerah, kjer 1,3 milijarde ljudi vegetira na robu preživetja, kjer podhranjenost vsako leto pobije šest milijonov otrok, prav toliko pa jih ostane invalidnih in prizadetih. Nas pa inspirira reality TV in plastična botoks Kim ter požensčeni metroseksualci. Etično dno je doseženo, na vrsti so kletni prostori.

Jean Nikolić

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 3 **TO SEM JAZ**
- 5 **ZGODBA O ...**
- 6 **LIKOVNA STRAN: DAVOR MAROVT**
- 8 **KRIŽARJEVA KOLUMNA**
- 9 **TATU ZGODBA**
- 10 **SLIŠANJE GLASOV**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 13 **ANEKDOTE IZ PRODAJE**
- 14 **DOGODKI**
- 16 **PISMO IZ DTO-JA**
- 17 **SOL IN KOPER**
- 18 **ULIČNI GLASBENIKI - INTERVJU**
- 20 **GOSTUJOČI KOLUMNIST**
- 21 **KRALJICA IN KRALJICA**
- 22 **KRALJEVI RECENZOR**
- 24 **IZZA REŠETK**
- 25 **EHO IZ TOTEGA KONCA**
- 26 **GEDIMINASOV FOTOGRAFSKI KOTIČEK**
- 28 **BREZPLAČNE PRIREDITVE**
- 28 **OGLASNA DESKA**
- 29 **SMS-KOMENTARNICA**
- 30 **RAZVEDRILO**

To sem jaz:

SENAD

foto: MG

V Ljubljani živim že 22 let in v tem času sem spoznal največ ljudi. Prvih 5, 6 let sem živel popolnoma normalno življenje, dokler nisem spoznal določenih ljudi, ki so se zelo aktivno ukvarjali z jemanjem in preprodajo droge. Taka scena mi je bila znana že doma, v Bosni, še iz obdobja pred vojno, in to zato zame ni bilo nič novega ali posebnega. Kot sem že rekel, sem 7 let po prihodu v Slovenijo živel dokaj normalno življenje, hodil sem v službo, ki sem jo kot slikopleskar in fasader hitro dobil. Potem pa sem se seznanil z ljudmi, ki so se ukvarjali z drogo, mi jo ponujali, in počasi me je začela mikati. Kot vsakega mladega človeka me je dajala radovednost, zato sem kmalu poskusil. Sprva se mi ni zdela nič posebnega, razen tistega dobrega občutka, ki sem ga začutil takoj na začetku. Te zadeve tedaj nisem jemal preveč resno, saj sem bil precej samozavesten. Živel sem dokaj solidno življenje, imel dobro plačano službo, tako da je vse teklo dokaj gladko in sproščeno. Kmalu zatem pa je nastopila zima in precej časa sem prebil doma. V zelo nizkih temperaturah se mi ni dalo delati. Tedaj sem imel na razpolago večje količine heroina in ker mi je bilo dolgčas, svoje pa je doprinesla tudi radovednost, sem začel na 2–3 dni snifati. Igel nisem uporabljal in mislil sem, da bo tako tudi ostalo. Po 2–3 tednih pa sem začel čutiti nekaj, kar me je spominjalo na hud prehlad. Seveda nisem hotel priznati, da se je pojavila kriza, in sem še vedno verjel, da to ni nič takega in da bo minilo. V vsem tem negativnem pa je bilo tudi nekaj pozitivnega, in sicer to, da sem vztrajal v službi, in to še naslednjih 10 let. Večina mi, ko povem to, ne verjame. Leta 2012 pa sem ostal brez zaposlitve in potem so se začeli resnični problemi. Ostal sem brez denarja in polovice prijateljev in na pregovarjanje mnogih sem se prijavil na metadonsko terapijo. Zaenkrat mi gre terapija po zastavljenih načrtih. Prepričan sem, da mi bo uspelo, kot je že marsikomu. Pri moji zgodbi je fascinantno to, da sem bil 10 let na heroinu in da sem kljub temu redno, častno in pošteno opravljal svoje delo. Ker mi je to uspelo, imam upanje, da mi bo uspelo tudi zdravljenje. Spoznal pa sem tudi prekrasno, očarljivo punco, ki mi stoji ob strani in me podpira v vsem, kot tudi jaz njo. To je punca, ki me bo rešila tega problema. Tako jo ljubim, da tega ni moč opisati. Lea mi je usojena! Sedaj živiva skupaj in to je za oba veliko olajšanje. Življenja brez nje si ne znam predstavljati. Stoji mi ob strani, me podpira, mi pomaga, me razume in spodbuja. Lea mi pomeni vse.

**V VSEM TEM
NEGATIVNEM PA JE
BILO TUDI NEKAJ
POZITIVNEGA, IN
SICER TO, DA SEM
VZTRAJAL V
SLUŽBI, IN TO ŠE
NASLEDNJIH 10
LET.**

KO BOM UMRLA

DUH

KO BOM UMRLA,
Z ROŽAMI PREKRIJTE MOJ OBRAZ,
V TOPLE CUNJE POLOŽITE
MRZLO TRUPLO, DA NE BO MU MRAZ.

V skritem
je
milost hrepenenja
vsemogočnega.
Lepota
neopisljivega.

Iva Tisa

ZVEZDE BODO LUČKE PRIŽGALE,
BOJIM SE SAMOTE V TEMI,
KLOPCE BODO ŠEPETALE, SE SPRAŠEVALE,
ZAKAJ ME NI.

Smrtni greh

NIČ ŽALOSTI, LE VESELJE BOM ZRLA
V VAŠIH OČEH:
»BILA JE ŽLAHTNA PUNCA, SVET ZASE
NI VEDELA ZA GREH.«

Ne ustavlja poljubov,
ki žgejo lice.
Svet bi se igral,
mi pa spimo z vekami
na stežaj.

Karmiss

PA TISTO MOJO LJUBO PESEM
ZABRUNDAJTE ŠE ENKRAT V SLOVO,
NA KLOPCI SVEČKO MI PRIŽGITE,
KO MENE VEČ NE BO.

ŠE NEBO BO MILO ZA JOKALO,
Z MOKRIMI OČMI
BO KRALJE TOLAŽILO:
»NE ŽALUJTE, SAJ NJENA DUŠICA ŠE ŽIVI!«

KO BOM UMRLA,
Z ROŽAMI PREKRIJTE MOJ OBRAZ,
NEMA Z MRZLIMI OČMI,
TO NE BOM VEČ JAZ.

KATARINA KALABA

AKTUALNO IN VROČE

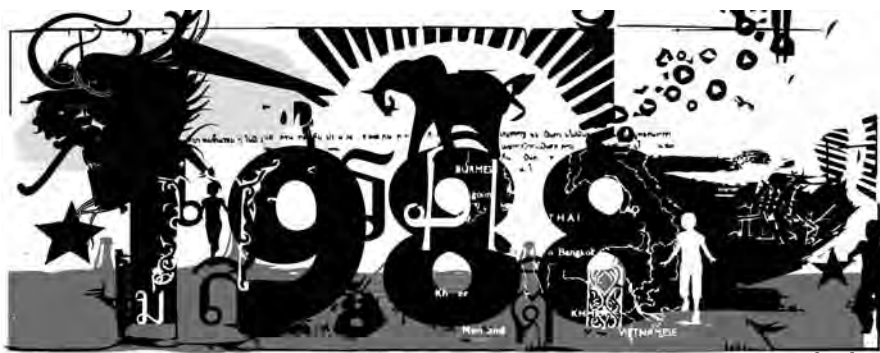
KAJ NAROBE JE V LJUDEH,
ZAKAJ SE NOSIJO PO ZOBEM,
ENIM JE PRAV, ZA DRUGE GREH,
VSE TO ŽE GRE MI NA SMEH.
SMEH ZAMENJAL BO JOK,
JOK IN GLASEN POK,
POK IZ MOŽGANSKIH CELIC,
CELIC, KI UMIRAJO,
UMIRAJO PRAVICE,
PRAVICE BODO,
BODO ZA VSE,
VSI NISO VESELI,
VESELI DO SOLZA,
SOLZA GRE DOL, DOL NA TLA.

UROŠ SEDEJ

ZGODBA O ..., 21. DEL

Leta 1988 je Don Pierino podpisal pogodbo s tajsko vlado za center Lamsai, kjer naj bi bilo sprejetih njegovih 120 brezdomnih otrok, marginaliziranih, obremenjenih s problemi droge in siromaštva.

Ni kaj, ne ravno majhen zalogaj, ki se ga je bilo treba lotiti. Si predstavljate 8–9 let stare otroke, ki živijo zapuščeni na ulici? Ali celo mlajše? Kaj naj imajo od življenja, ki ga niti poznajo ne, ali pa celo preveč. Vendar ... Don Pierino kot Don Pierino ni ostal le pri tem. Danes imamo na Tajskem štiri centre, ki so precej drugačni od teh v Evropi. V vsakem centru je do 400 otrok, ki tam obiskujejo

Tjaša Žurga Zabkar

šolo, se učijo ljubezni življenja, skratka gradijo svojo prihodnost. Vendar to še ni vse. Don Pierino je izvedel, da so na Tajskem zaporu prepolni narkomanov. Ti jim ravno ne pomagajo pri prevzgoji. Si lahko predstavljate, da so začele v Italijo prihajati gruč paznikov iz Tajske, da bi se naučile

obnašanja do zapornikov? Resno. Vsi so bili vključeni v program Skupnosti Srečanje in vsi so bili obravnavani kot odvisniki. Morda zveni neverjetno, pa vendar so se presenetljivo hitro vklopili.

Taubi

IZVRŠBE IN NOVA ZAPOSLOITEV?!

Kakšna misel pa je zdaj to, se boste vprašali, ko boste prebrali naslov. Res, kaj pa ima nova zaposlitev skupaj z izvršbo in to ne z eno, ampak z večimi?

Veliko. Umetno ustvarjena kriza, ki so jo tako lepo zapakirali in nam jo dostavili mednarodni denarni sklad, naši tajkuni, povezani z bankami in vsemi vladami do sedaj (predvsem od leta 2004 naprej, in kot kaže, je bil to razlog, da se je Slovenija tako hitro priključila EU), čeprav smo do takrat živeli dobro. Zdaj pa nam te, iste inštitucije pobirajo še tisto malo, kar nam je ostalo! Vsak brezposeln bi moral biti vesel nove zaposlitve, pa večinoma ni tako! Za vrat nam diha greh iz preteklosti, pa čeprav zanje nismo krivi sami, ampak »vsesplošna kriza«, ki nas je ujela v svoje kremplje. »Še en odgovor na umetno ustvarjeno krizo,« boste rekli, »le delat se jim ne ljubi,« pa vendar zadeva ni tako enostavna, kot se zdi. Tokrat ne bom govorila samo o brezdomcih ali ljudeh, povezanih s Kralji ulice, ampak o vseh državljanih naše prelepe deželice. Včasih je veljalo, da smo, ko smo bili zaposleni, imeli vsaj toliko, da smo lahko poplačali položnice (čeprav morda z manjšo zamudo), najemnino, obrok kredita, skoraj vsak je imel nekaj limita in morda je ostalo še kaj malega za v trgovino. Nekaj je pač treba jesti. Potem pa te udari kot strela z jasnega in izgubiš službo. Kaj pa zdaj? Nekaj časa si še na nadomestilu Zavoda za zaposlovanje, nato pa pristaneš na socialni podpori in še to le, če imaš srečo. Naenkrat začneš zaostajati z eno položnico, potem redno izbiraš, katere je treba poravnati prej, obroki kredita se ti kopičijo in še malo, pa

smo že – pri izvršbah. Bank in ostalih upnikov nič ne zanima, saj imajo od tega vsi po vrsti dobiček, nam pa se minus na računu iz dneva v dan viša. Ljudje izgubljajo svoje domove, ki jih nekateri kupujejo po nenormalno nizkih cenah. Na žalost upokojenci nimajo nobene možnosti, da bi dodatni vir dohodka sploh kje zaslužili in/ali dobili. Odvisni so od (odraslih) otrok. Gre za generacije, ki so zgradile našo državo. Ste morda v medijih sploh kdaj zaznali, da bi se kdo zamislil o tej temi, kajti jaz nisem?

Zdaj pa še k tistemu delu populacije, ki naj bi se po zdravi kmečki logiki zaposlil in dobil nove službe. Kaj pa je z njimi? Ja, skoraj nič drugače ni, zaposlitve tako ali tako ne dobijo, pa če se še tako trudijo. Svetovalke na Zavodu za zaposlovanje nam v dobri veri predlagajo selitev v tujino, ampak nekateri še za karto do tja nimamo, pa tudi dela v svoji stroki ne bi dobili, saj večinoma iščejo sobarice, čistilke, delavce na gradbišču z rizikom za prejem plačila. Štejejo le še veze in poznanstva, pa še tukaj moraš imeti hudičevo srečo. Recimo, da ti je to uspelo in dobiš službo za določen čas, vsak dan delaš po 8 ali 10 ur, podobno kot tvoj sodelavec, verjetno se maksimalno trudiš, da bi ugajal delodajalcu, postaneš deklara za vse, za dopust si niti vprašati ne upaš, bolniška je sveta, ko pa pride težko pričakovani dan plačila, ti od dela, malice in prevoza vzamejo vse. Ostane ti približno 500 EUR, saj povsod delamo za minimalne plače (kajti izvršbe z vsemi obrestmi so zajele večino). Kako torej z ostankom poplačati položnice, poravnati

foto: osebni arhiv

najemnino in nahraniti par otroških ust? Za to bi morala biti odgovorna vlada, ki jo volimo, ker naj bi delovala v našo korist. Morda pa le obstaja način, da se ukradeni denar vrne nazaj k nam, saj je vendar naš! Da pa me ne bi napačno razumeli; vsak se bo z veseljem odločil za zaposlitev. Verjemite, da ni lahko po ure in ure prodajati časopisa, v tako raznovrstnih razmerah, tudi neugodnih, in za nezagotovljen dohodek, da o ponižanju, ki je redno prisotno, niti ne izgubljam besed! Razumljivo je, da moraš svoje obveznosti in dolgove poravnati, ampak zakaj smo to dolžni storiti samo mi, mali ljudje? Kaj to ne velja za tajkune, zakaj tudi njim česa ne trgajo? To bi bilo pa res krivično, da bi morali vrniti milijone, ki si jih niso sposodili, temveč so jih samo ukradli...

Nina Stepanović

DAVOR MAROVT

V tokratni številki Kraljev začnemo novo rubriko, imenovano Likovna stran. V njej bomo predstavljali likovne ustvarjalce, ki objavljajo v našem časopisu. Med njimi bodo člani in članice našega društva, prostovoljci in prostovoljke ter tudi zunanji sodelavci in sodelavke, ki nam v objavo pošiljajo svoje izdelke. Načrtujemo, da bomo vsakega ustvarjalca ali ustvarjalko predstavili v dveh zaporednih številkah časopisa. V vsakem bomo objavili po enega ali dva likovna izdelka. Prvič bomo objavili še intervju z avtorjem ali avtorico, v naslednjih številkah pa mnenja o teh likovnih izdelkih, za katera bomo prosili druge člane društva, obiskovalce dnevnega centra, pa tudi kogar koli drugega, ki bo to želel. Prosimo tudi bralce in bralke časopisa, da nam pošljete svoje ocene in mnenja o objavljenih slikah. Ocene so lahko izražene v nekaj stavkih ali pa tudi v daljši obliki.

Bojan: Za Kralje ulice rišeš šele kakšno leto, tako da še ni bilo objavljenih veliko tvojih risb. Od kdaj rišeš?

Davor: Rišem, odkar pomnim. Spomnim se, da je mama nama z bratom, ko sem imel tri leta, brat pa leto več, dajala v kuhinji za mizo kaj za risati. V mojem spominu je, da sem stvari narisal bolje kot brat, potem pa me je zato tepel.

Ja, starejši bratje zelo pogosto tepejo mlajše zaradi kakršnega koli razloga, ali pa imajo vsaj mlajši take spomine. Kaj pa je vsebina tvojih risb, kaj najpogostejše rišeš?

Rišem vse, rišem zelo različne stvari. A velik del življenja, ko sem bil mlajši in ko sem hodil na srednjo oblikovno, sem bil obseden s formulo 1. Morda je k temu pripomoglo tudi to, da je bil moj oče avtoklepar in sem bil tako veliko med avtomobili. Veliko sem risal avtomobile formule 1 z različnih kotov, pogledaj recimo tole risbo.

Ojoj, če mi ne bi povedal, da je to formula 1, sam ne bi ugotovil. Sicer bi morda rekel, da je podobno avtu, a moja prva misel je bila, da je to velikanski pajek, morda napadalec iz vesolja.

Ja, saj je res podoben pajku, vodnemu drsalcu, po angleško »water glider«-ju. Ali poznaš bioniko? To je način, da se ideje povzamejo iz narave. Na primer, klešče pri avtokleparstvu so povzete po rakovih

kleščah. In formula 1 je bila zdizajnirana po modelu vodnega drsalca, tistega malega pajka, ki drsa po vodi in se izredno hitro giba v vse smeri. Colin Chapman je prvi oblikoval osnovno šasijo formule 1, ki jo je povzel po vodnem drsalcu (water gliderju) in ki je še danes enaka. Zato se tudi tebi ta moj dizajn zdi podoben pajku. Risb formule 1 sem naredil ogromno, jih tudi pošiljal svetovnim tekmovalnim ekipam in objavljaj v Grand Prixu, ko ga je vodil Miran Ališič. Potem pa me je to minilo, in zdaj formul skorajda ne rišem več.

Neverjetno tole z vodnimi drsalci. Kaj pa zdaj rišeš?

Marsikaj. Za Kralje ulice sem zdaj narisal par slik tematsko, torej po naročilu. Drugače pa rišem veliko nadrealističnih slik, akte, portrete in ogromno stvari, ki so povezane z industrijskim oblikovanjem. Lepe ženske, a take z drugačno lepoto, ne »lutke« (to so ženske točno po modnih merilih). Včasih rišem s pomočjo predloge, torej tako, da idejo dobim od kod drugod, portrete na primer s fotografije, rišem pa tudi mnogo čisto svojega, povsem po svoji ideji, iz notranjosti. Zdaj najraje rišem portrete, ki se mi zdijo tudi najtežji. Če recimo pri kotu oči zgrešiš čisto malo ali narediš oči le 2 milimetra preveč narazen, nastane čisto druga oseba in slika je neuporabna. In več ur dela gre v nič. A portreti so mi pomembni, ker gre za resnične ljudi.

Kakšen pa je tvoj postopek ustvarjanja? Kako prideš do ideje? Kakšna je pot od ideje do izdelka?

Jaz sem tak ustvarjalec, da začnem risati takrat, ko je slika v moji notranji predstavi že povsem izdelana.

Torej tega ne delaš tako, da bi začel risati, potem pa bi se ti sproti razvijala ideja, kaj boš narisal in kako naj bi vse skupaj zgledalo?

Ne, najprej se porodi ideja, kaj bi rad narisal, potem mine nekaj časa, dokler se mi v glavi ne pojavi že izdelana slika, tako kot naj bi zgledala. Potem jo moram samo še narisati.

Kako hitro pa delaš?

Razlika med portretisti, ki rišejo doma s fotografije, in drugimi je ta, da doma rišemo več ur, da je slika bolj realistična. Rišem zelo počasi in natančno. Zadnjič, ko sem risal portret, me je nekdo vprašal,

če vse posamezne lase preštejem, ko jih rišem. Tako da včasih to traja tudi po 10 ali 11 ur, seveda pa ne rišem ves ta čas, ampak se vmes še sprehodim ali kaj podobnega. Potem pa spet sedem k risbi. A za risanje mora biti pravi dan, moram se dobro počutiti. Zato mi je težje risati po naročilu, ker takrat moram takoj risati, pa če imam dober dan ali pač ne.

Kako pa rišeš? Kakšne tehnike uporabljaš? No, saj ne vem, če bom razumel tvoje odgovore, ker se sam na to nič kaj dosti ne spoznam...

Obvladam vse tehnike, vendar je svinčnik še vedno moja glavna ljubezen. Tudi največ prakse oziroma ur dela imam s svinčnikom, suho pastelo, oljno pastelo, suhimi barvicami, kombinacijo marker - pastela (avtomobilski dizajn tehnika). Ne bi hotel biti žaljiv, vendar je olje najlažja tehnika. Sliko lahko slikaš tudi več let in mesecev, toniraš res z lahkoto, to je tudi čar olja. Nek umetnik je samo za en detajl izdelal 70 različnih tonov (nians) in kljub temu ni bil povsem zadovoljen.

Rišeš tudi starejše ljudi in otroke?

Ja, ljudi vseh starosti. Zelo pomemben mi je portret dedka, ki sem ga delal dolgo in skrbno. Tudi otroke sem že risal. A otroke in še posebej dojenčke je najtežje risati, ker so – zlasti dojenčki – nekako neizraziti, še neizdelani in jih je zelo težko zadeti.

Kaj pa nadrealistične slike?

Te so zelo različne. Na primer tale (ki je tu objavljena) je povsem nadrealistična in je prišla čisto iz mene. Dekle, ki je iz rastline. Seveda pa te slike v originalu delujejo mnogo močnejše, ker so v živih barvah, v Kraljih pa se reprodukcije natisne samo v črno-beli tehniki.

Kaj slikanje pomeni v tvojem življenju?

Moje življenje je bilo težko in je šlo gor in dol, vendar pa sem bil najbolj razvajan izmed treh otrok (imam še brata in sestro). Bilo mi je omogočeno šolanje na srednji oblikovni šoli. Izbral sem pač težjo pot, pobeg iz realnosti. Zdaj se počasi dvigam, a imam še veliko za narediti na sebi in za svoje življenje. Vesel sem, da lahko rišem za Kralje ulice.

Hvala za pogovor.

Intervju pripravil Bojan D.

PADANJE

08
KRALJI
ULICE

»Sadeži, ki jih je želela tvoja duša, so izginili, ves sijaj in ves blesk je odpadel od tebe in nikoli več ga ne bodo našli« (Raz 18,14). Shramba je prazna danes in dušo težko napojim. Sence preteklosti me spremljajo na vsakem koraku. Pravijo, naj gledam naprej, naj se nikoli več ne ozrem. Kako? Svojih napak ne morem kar odmisлити, nikoli več ne bo, kot bi moralo biti, nikoli več ne bo vse prav. Padali smo, in le redki so vstali, le redkim se je uspelo otresti stoletnega prahu s svojih pleč. Zakaj bi se temu čudil? Ko človek na določeni točki svojega življenja spozna, kako se počuti robot, ki ga upravlja nekdo drug, takrat se zave, da se je upijanjal s trenutki večnosti. Ko človek gleda na uro, čas teče počasi, ko gleda na koledar, teče hitro. En sam trenutek lahko traja večnost. Zaprem oči in že jih vidim, padajoče, padle. Prvič sem jih videl padati v nekem naselju. Pri prijatelju smo se skrili v klet in eksperimentirali z drogo. Nevajeni smo precej pretiravali, naše oči so bile pač večje od naših možganov. Utrip se nam je upočasnili, nevidne tople roke so nas objele in ponesle v drug svet. Svet, kjer vsaj za trenutek celo najbolj črne težave izginejo. Ko smo končali z neumnostmi, smo se hitro povzpeli iz kleti, sedli na kolo in odpeketal v sončen dan. V najstniških letih smo se po naselju dostikrat vozili tako, da se je nekdo peljal stoje na prtljažniku, in tudi tokrat ni bilo nič drugače, prijateljici sta se povzpeli na najini kolesi in že smo šli. Po petdesetih metrih sem zaslišal top zvok in ko sem se obrnil, sem videl, da se je prijateljčeva spremljevalka zvrnila s kolesa. Nepremično je obležala na tleh sredi blokovskega naselja, spomnim se, da sem za trenutek pomislil, kako v filmih umirajoči izgledajo lepi. Njeni svetli lasje so ji zakrili obraz, vendar ji modrozeleno barva ni bila v čast. Resnica je, da umirajoči niso videti lepi, le botra smrt se veseli novega izplena, medtem ko se sami otepamo strahu pred posledicami. Množica ljudi se je v trenutku zbrala okoli nas, nagonsko bi pobegnil, vendar tega ne storiš. Začel sem z umetnim dihanjem, zraven pa se ves paničen drl: »Pokličite rešilca!« V naslednjem trenutku sem zagledal roko, dvignjeno visoko v zrak, kako se preriva skozi množico radovednežev. Nisem mogel verjeti svojim očem. Kolega iz bližnjega bloka se je prerinil do nas, v rokah je nosil iglo, polno solne raztopine, in jo pred mnogimi presenečenimi pogledi spustil direktno v dekletovo žilo. Tudi sam sem bil presenečen, vendar ni bilo časa za socialne kalkulacije, situacija je bila resna. Hip za tem so prišli reševalci, ki so nam jih med opravljanjem svoje dolžnosti dodobra napeli. Sram me je bilo, vendar me to ni ustavilo za dolgo. Kako leto kasneje se je vse ponovilo. Prijateljčeva mama je bila zdoma in znova smo zaplesali s smrtjo. Po smrtnem plesu sva s kolegom skočila v trafiko, nedaleč stran. Čez dobrih pet minut sva se vrnila in našla prijatelja v nezvesti. Srajca je bila odpeta, kot bi ne mogel dihati, moder obraz mu je krasila pena, ki se je valila iz njegovih ust. Strah, smrtni strah pred starši. To je ena izmed stvari, ki ti roji po glavi, seveda poleg strahu pred izgubo prijatelja. Takoj smo poklicali rešilca, ga obrnili na bok in mu masirali srce. Opiati paralizirajo mišice in najbolj pomembno je, da drugemu nesebično pomagaš dihati. Če smo se znali skupaj igrati, moramo znati tudi poravnati izstavljeni račun. Spomnim se, kako sem paničen pogledoval na uro in razmišljal, zakaj sem jim po telefonu povedal, za kaj gre. Po polurnem divjanju čustev se je spodaj pojavilo reševalno vozilo. Zdirjal sem reševalcema naproti, da ju čim hitreje napotim na pravi naslov. Ni se jima mudilo, po stopnicah sta se vzpenjala, kot da prihajata odčitat plin. Mar za »drogeraše« Hipokratova prisega ne velja? »Kje so vaši starši?« sta spraševala. »Kaj ne morete piti viskija kot vsi normalni mulci?« Strah, pomešan z sramom, mi ni dal govoriti, želel sem le, da prijatelj

Tjaša Žurga Žabkar

preživi. Po tem sem si prisegel, da nikoli več ne preizkusim smrti, takega sranja ne bom mogel še enkrat preživeti. Prišel je čas, da si normalno pogledamo v oči. Prišel je čas za nove reči, za nove ljubezni, pa tudi napake. Vse se spreminja in obenem ostaja isto, samo nikoli več nazaj. Sanje; ven pridemo isti, le malce spremenjeni, in ko gremo še čez eno sranje, pridemo ven še boljši. Večje sranje – boljši ljudje. Formule v tem primeru ne pomagajo, celo želja sama ne zadošča. Treba je odrasti, česar v tistem trenutku nisem bil sposoben. Moje odločitve so se cefrale, kakor papir, ki ga mesece vlačim po žepih. Vendar je srce ostalo čisto, pa čeprav sem si zamazal roke, čeprav sem rezal koščke svojega mesa in se z njim hranil. Kdo bo dihal zame, ko se zagugam do neba? Nič nisem, vem. No, moj nič in jaz sva se najbolje počutila sky high, med oblaki. Žel sem bolečino, prihajali so novi padajoči, ki ne vstajajo. Dokler se ni vse ponovilo v mojem stanovanju. Človek se šele takrat zave posledic, ki ga čakajo, če bi morda moral prijaviti smrt svoje punce ali svojega prijatelja. In potem je bilo ...

TATU ZGODBA

Urška je o svojih dveh tatujih povedala tole: »Človek vedno potrebuje upanje. Tega zares ne sme izgubiti. Študirala sem filozofijo in želim ljudem vlivati upanje.« Zakaj ravno pero? Ponovno usposobi svoja zlomljena krila in odleti v svobodno življenje.

Pripravil Žigažaga

foto: Žigažaga

foto: Žigažaga

09
KRALJI
ULICE

NEVID(E)NA LUBLANA

LJUBLJANA OSTAJAŠ

*O, Ljubljana moje mesto, si res še moje?
Veš, v knjižnjic še vedno dela tisti fant,
v izložbi me še vedno vabi tisti dragi gvant.
Študentje še vedno žrejo moko
in bruhajo sebi v roko,*

*Tisti kralj še vedno spi na pločniku.
in na vlaku je še vedno tista žena v zvočniku.
In tista rdeča luč pri Levu še vedno nima smisla,
...a jaz mislim, da nisem več ista.
Na troli še vedno žmrgoli črne energije,
tisto punco skrbijo strije.
Ona še vedno skriva svoje mnenje za nasmehom...
Njega je še vedno strah mojih dolgih objemov...
Ljubljana, hočem se ponovno zaljubiti vate!*

Milka Podobnik

Milka

V Ljubljani razsaja pomlad in prebudila je tudi ljudi, ki se bojijo mraza. Ture po malo drugačni Ljubljani so spet v polnem teku. Če te iz prve roke zanima, kaj se dogaja na skriti sceni, pridi na turo in vprašaj direkt. Prijave zbiramo za sredo, 15. 4., ob 11.00 ter torek, 21. 4., ob 15.00. Če ti termin zaradi norega tempa življenja ne ustreza, pa nam vseeno piši in se dogovorimo drugače: turo@kraljiulice.org.

Milka Podobnik

Slišanje glasov:

POSLUŠALEC GLASOV IN SMILJANA

V zadnjem mesecu smo kot odziv na temo slišanje glasov prejeli dva prispevka. Sedaj od vas bralcev in bralk čakamo še druge odzive in izkušnje. Pošljete jih lahko na naslov slisanjeglasov@gmail.com ali na poštni naslov Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana, s pripisom »Slišanje glasov«. Če se boste s tem strinjali, bomo vaša mnenja in izkušnje z glasovi objavili v tej rubriki.

V BOJU Z ODTUJENIM SVETOM

Nekoč sem bil fant, ki bi ga, najverjetneje, če bi ga pogledali od daleč, občudovali. Bil sem odličnjak v šoli, športnik, znal sem biti nasmejan, znal sem poslušati. A kljub številnim darom sem pogosto dobil oznako, da sem nesamozavesten. To me je dolgo razjedalo. Kako lahko ljudje, ki so navidezno obdarjeni toliko manj, živijo toliko bolj polno, samozavestno? Izhajajo iz sebe. Jaz pa sem vedno potreboval neko aktivnost, pogosto sem bil nemiren. Vsekakor sem za življenje stalno potreboval zunanje potrditve.

Kaj je Jezusa Kristusa naredilo velikega? Kaj je velikega naredilo Mohameda, Budo in ostale preroke? Vsi so izhajali iz sebe in imeli pogum soočiti se s tem, kar jim je govorilo srce, in vztrajati tudi preko meje fizičnega trpljenja... to je bila njihova moč in njihova zapuščina.

Moje »spreobrnjenje« se je zgodilo pri dopolnjenih 24 letih. Ko bi se s fakultete »moral« počasi spustiti v svet odraslih, sem do tega začutil blazen odpor. Moji bližnji so rekli, da je to strah. Pa ni bil. Bil je odpor. Vedel sem, da sem prešibek, da bi moje dobro jedro uspel ohraniti v boju s »srcem« odtujenim svetom. Rabil sem čas in sem si ga vzel. Prepustil sem se občutkom, iskrenim in ne pričakovanim. Tako sem zaslišal glasove. Pravzaprav niso bili pravi glasovi. Bolj občutki, ampak le-ti so jasno izražali svoje zahteve in me vodili od preizkušnje do preizkušnje. Verjel sem, da me vodi Bog, ki si je želel, da mu dokažem svojo vdanost. Najprej sem se moral odpovedati družbenemu statusu – izstopil sem iz družbe, odstopil od faksa, prekinil z večino dejavnosti, v katere sem bil vključen. Sledila so obdobja posta, soočanja s fizično bolečino in zadnji, najbolj temeljni preizkus, obdobje odpovedi lastni volji in popolne predanosti Bogu. Ta preizkus je šel do takšne skrajnosti, da sem moral sredi ulice zamrzniti, kot da sem nor, in se ne meniti za mimoidoče. Po vseh preizkusih – obdobje je trajalo 2 meseca – me je glas posadil na posteljo in rekel, naj le opazujem svoje dihanje. Dihanje je teklo počasi vdih in izdih, vdih in izdih. Po nekaj urah je povsem obstalo, kot bi se povsem ustavilo. In čutil sem, kako se drobi nekakšna navidezna čelada na moji glavi. Ta se je razdelila v dve polovici, padla na tla in se razletela na koščke. Tedaj me je glas odpeljal na teraso od koder sem gledal navzdol nad mestom in videl, da svet, v katerem živimo, pravzaprav ni resničen. Je le odsev sveta duš, kot je rekel Platon. Bistvo vsega je le ljubezen in kdor ji je sposoben resnično slediti, bo delal velika dela, bo izkusil veliko veselje in hudo trpljenje. In na koncu bo celo izgubil svoje tuzemeljsko življenje. Od tega trenutka dalje se je začela moja pot nazaj v »ta« svet, kjer zdaj opravljam nalogo ljubezni. Velikokrat sem, ker sem strahopeten, nalogo preslišal, se obrnil proč ... A vem, da je to zame in za druge izguba. Hkrati sem srečen. Pot mi je bila dana in le moja odgovornost je, da ji sledim. To poskušam po svojih najboljših močeh, kajti, kot je rekel apostol Pavel: »Gorje mi, če tega ne bi počel.«

foto: Aleksander Petric

Vsem sledilec in poslušalec glasov polagam na srce. Bodite pogumni. Bolj hrabri kot jaz. Slovenija in Slovenci smo, kjer smo, z razlogom in moramo se potruditi, da spet postanemo ljubeči. To je naš namen. In življenje bo spet lepše.

Poslušalec in sledilec glasov

SPOROČILA IZ VESOLJA

Glede tega osebno mislim, da gre za sporočila iz vesolja. Glasovi so včasih pozitivni. Če jim seveda prisluhneš in se ravnaš po njih. Kasneje ugotoviš, da se je splačalo, in si rečeš, to je bilo to. Vendar se prav tako spominjam primerov, ko so bila sporočila tudi negativna, dogajalo se mi je, da sem pred izgubo službo slišala glasno predenje mačke, pa čeprav te nisem imela. Nasploh imam mačke rada, vendar me je ta zvok motil. Najbolj pogosto se je dogajalo pred spanjem. Po pripovedovanju prijateljev sodeč je bilo to glede neprijetnosti primerljivo zvonjenju v ušesih. Zvonjenja na lastni koži sicer še nisem občutila. Mislim, da se naši čuti pač odzivajo na vse, kar prihaja iz vesolja. Pred kratkim sem denimo slišala zvonjenje mojega mobitela, ki je brnel kar nekaj časa. Ko pa sem ga vzela v roke, sem ugotovila, da me ni nihče klical in je bil le prisluh. To mi je šlo na živce, zazdelo se mi je, da to ni dober znak in da je nekaj narobe. Čutila sem, da se mi bo zgodilo nekaj slabega. Sporočila imajo namreč vedno svoj pomen. Lahko »napovejo« npr. nesrečo, bolezen, izgubo ali celo smrt. In res se je pripetilo, da so mi ukradli ključke od stanovanja, najbrž zato ker sem jih imela v etuiju, ki je spominjal na majhno denarnico. To mi je povzročilo škodo – več kot 100 €. Na srečo sem imela rezervne ključke od stanovanja spravljene pri sosedih in ni bilo treba klicati gasilcev, da bi mi vdrl v stanovanje. Vendar pa sta bili v etuiju Urbana s polnitvijo 15 evrov in zdravstvena knjižica, ki sem jo morala preklicati, za povrh pa je bilo v njem 10 € drobiža, kartica od Leclerca in kartica zvestobe iz lekarne. Novi ključki imajo enotno ceno, vsak stane 5 €. Nakup novega ključavničarskega vložka pa znaša vsaj 10 €, da ne omenjam, koliko živcev me je to stalo. Zato dragim bralcem in bralkam odsvetujem, da ključke nosijo v etuiju. Bolje, če jih imajo ločeno. Da pa se vrnem k slišanju glasov – pri mojih 22 letih, in ravno eno leto pred smrtjo pokojnega očeta, sem v sobi zaslišala trkanje. Ko danes premišlujem o tem, menim, da je trkanje naznanilo, da bo oče umrl.

Smiljana

ZGODOVINA BREZDOMSTVA, 3. DEL - KAMENA DOBA

Hipotezo o evoluciji prabrezdomstva, če naj bi bila Darwinova teorija o nastanku vrst pravilna, nadaljujemo z neandertalcem (*homo neanderthalensis*), ki je podvrsta mislečega človeka (*homo sapiens*). Ker je človek izrazito socialno bitje, lahko predvidevamo, da je imel neandertalec močno razvito težnjo po oblikovanju skupnosti, ki mu je omogočala večje možnosti za preživetje. Združeval se je v horde, družine, klane..., ki so jih vezale bivanjske in sorodstvene vezi. Za te je značilno »ekonomsko« sodelovanje in biološko-reprodukcijska funkcija, skratka vse, kar je pomembno za preživetje skupnosti. Mislim, da je bila verjetnost brezdomstva v primarni socializaciji zelo nizka, saj je iz dokazov razvidno, da so neandertalci skrbeli za člane svojega klana, poznali in prakticirali so pogrebno kulturo, skrbeli naj bi tudi za bolne člane skupine, v sekundarni socializaciji pa je zagotovo prihajalo do raznih težav, ki jih poznamo še danes. Če se vprašamo, na kakšen način bi se lahko pri neandertalcu pojavil stanovanjski problem, bi ugotovili, da je vzvodov za to več. Možen razlog bi bil izgon iz klana zaradi morebitnega kršenja socialnih pravil, lahko bi se tudi zgodilo, da bi močnejša skupina prevzela bivališče šibkejši... V tem primeru bi se tak posameznik znašel pred resnim bivanjskim problemom in v veliki smrtni nevarnosti. Evropa je bila okovana v led in čeprav je bil grajen za to podnebje, bi le stežka dolgo živel. Probleme bi mu lahko delalo že vprašanje ogrevanja, vendar o tem stežka polemiziram, saj ne moremo zagotovo vedeti, kako dobro je pred 400.000 leti obvladoval ogenj. Sicer pa tudi danes brezdomna oseba pozimi ne more odpreti ventila, ki prinaša toplotno rešitev, ognja pa tudi ne sme zakuriti. Najbolj razširjeno verovanje je, da so človečnjaki spoznali ogenj po udaru strele, kar pomeni, da so ga morali stražiti, dokler se ga niso naučili zanetiti sami. Povsem možno bi bilo tudi, da so ob izdelavi kamnitega orodja iskre zanetile suho dračje. Kdaj se je to zgodilo, ne vemo, vemo pa, da so neandertalci kuhali na ognju, saj so z analizo ostankov hrane v čeljusti to neizpodbitno dokazali. Verjamem, da so ogenj obvladovali, saj je bil bistven za njihovo preživetje. Recimo torej, da se je nek posameznik zoperstavil hierarhiji skupine in bil zato izgnan. Zunaj bi se mu slabo godilo, nevarnosti ni manjkalo, tudi lov bi bil zelo otežen. Bi našel zavetišče pri drugem klanu, bi ga ta sprejel medse? Težko je reči, saj vemo, da je bil tudi kanibalizem v naši družbi prisoten še pred sto leti. V animizmu je bilo splošno razširjeno verovanje, da se z zaužitjem določenih organov posameznika na nas prenese vsa njegova moč. Če bi vedeli več o načinu njihovega komuniciranja, bi o tem lažje teoretizirali. Znanstveniki se ne morejo zediniti, ali so znali govoriti ali ne, vendar na podlagi zbranih dokazov sklepajo, da tekočega govora niso bili sposobni, verjamejo pa, da so lahko razvijali določeno zaporedje glasov, ki je dovoljevalo omejeno glasovno

komunikacijo. Večina možganske aktivnosti naj bi bila povezana bolj z akcijo in percepcijo, ter manj z razmišljanjem samim. Ker je bila evolucija žicanja še v povojih, ne verjamem, da bi lahko resno računali na miloščino. Po drugi strani pa je bila zelo razvita ekonomija daru, vendar le znotraj socialne skupine. Na tujce so nedvomno gledali kot na tekmece, ki jih ogrožajo. Darovanje je krepilo družbene vezi hierarhično, v zameno, recimo, za hrano, si je darovalec prislužil spoštovanje, poleg tega je s tem sporočal, da je sposoben skupini zagotoviti socialno varnost in vzdrževati družbo obilja. Danes po ekonomski dogmi relativne redkosti ne obstaja nič takega, kot je zastoj kosilo. Posameznik do njega sicer lahko pride brez plačila, vendar mora nekje nekdo na koncu ta račun plačati, celo današnji gorjani morajo za lov kupiti puško in strelivo zanj. Nič ni zastoj. Zanimivo je tudi, da so neandertalci kmalu po sobivanju z našimi predniki (*homo sapiens*) izumrli. Skupaj smo v Evropi živeli okoli 30.000 let in približno 60.000 let na ozemlju današnjega Bližnjega vzhoda. Gre za značilen primer evolucije v izolaciji, zato je možno, da so na odmaknjenih krajih živeli še veliko dlje, kot menimo. Pretežno so živeli na ozemlju današnje Evrope, v Afriki pa njihovih ostankov še niso našli. Najbrž bo držalo, da so naši predniki neandertalce uničili zato, ker so bili od njih pametnejši, seveda so imeli tudi »boljše« bolezni. Sumim, da se je med bojem za življenjski prostor in lovišča stopnja prabrezdomstva med neandertalci strmo dvignila. Inovativni, kakor vedno, smo zagotovo kolonizirali njihovo ozemlje in jih preprosto vrgli na cesto ter ta dan spremenili v dela prost praznik. Planet smo si takrat še zadnjič delili z drugo vrsto človeških bitij. In vendar se je v nas ohranil kanček *homo neanderthalensis*. Z genetskimi raziskavami (DNK) smo odkrili, da se v nas skrivajo nekateri geni, ki jih najdemo pri njih, vendar so prisotni le pri sodobnih evropskih populacijah, ne pa tudi pri afriških. Torej bo držalo, da je prišlo do mešanja med neandertalcem in modernim človekom. Konec koncev so bili neandertalci ravno toliko ljudje, kot mi, morda še bolj človeški, kdo bi vedel? Mislim, da jih neutemeljeno označujemo za primitivne, saj v zadnjih letih dokazi kažejo na to, da so pred 500.000 leti lovili divjad s kopji, da so poznali umetnost (najdeni poslikani kamni) in da so pred 300.000 leti poznali verska čustva. Ker vemo, da so skrbeli za bolne in poškodovane, zlahka lahko špekuliramo, da so se uspešno spopadali s problemom prabrezdomstva, sploh v družbi lovcev-nabiralcev, kateri je bila materialistična dogma tuja. Ostaja pa vprašanje, kako so se spopadli s problemom socialne izključenosti. Rekel bi, da so na tem področju močno šepali, vsekakor jim je problem povzročal več sivih las, kakor nam. No, saj tudi nam ni lahko, ne?

Jean Nikolić

V TEH ČASIH GREDO ZA MED PRALNI STROJI BREZ PROGRAMA ...

JURIJ KUNAVER

NEK AJ

cestnih

MILKY WAY, 3. DEL

Zjutri na budnici sem se zbudu obrit in že se je blo treba ofrjšat, trenirka in telovadba. Nisem si mislil, da bom zmogel, ampak prva abstinencijska kriza je uletela samo glede na dril, k ga itak guštrejem ufuravajo, in sem se preklet hitr prešvicu. Izpod čelade sem prav okusil tisti heroinski-alkoholno kontaminiran švic. Not se ga je pa itak pahal na veliko, tko da ni blo problema. Na ta način sem se prvič na suho spucal. Ne nakladam, ampak tist, k sm v filmih Otroci s postaje ZOO pa Drugstore Cowboy vidu, ne vem, no. Jaz samo nisem mogel spat kak teden in sem bil kot nov. Do konca vojaškega roka se, razen piva in trave, trdih drog nisem dotaknil. Po odštevanju sitniša v vojski sem bil spet free as a bird, kot bi rekli Skynardi. Itak sem se vrnu k Sausages, ampak medtem je ritem kitarist Zlatko zapustil bend in uletu je Breščanski, men je pa Buco reku, zakaj ne bi jaz špilu ritem kitare, glede na filing za beat, in to je bil začetek nove rockerske ere. Men samo alko pa travca enostavno nista bla dovolj, kljub tem odrskim rushem, ki znajo bit večji kot fleši. Folk ne ve, kako je to, špilat v Križankah. Ampak preden se nam je ta priložnost odprla (sanje vsakega slovenskega benda so Križanke, verjemte), smo moral opustit priredbe in naredit tut kej avtorskega. Kilometrime smo imel kar nekaj, Big Footi so nam bli predskupina na Koleziji, ko smo mi podvodnim hokejistkam špilal rock'n'roll. Ja, to so bli žuri. Jaz sem se kr hitr začel zadevat, ampak izdali

smo drugo plato, pri kateri sem v celoti sodeloval – To mi deli. Prvo smo izdali, ko sem bil še tehnik. Valjda sem se mogu prijavit na Metelkovo za meto, ker drugače nisem več shajal. Kdaj sem bil na odru tolk adijo, da bi se še Keith od Stonesov zamislu. In hitro so tut doma poštekali, da neki dogaja z mano, čeprav smo bli samo še z mamó in burazom. S tem je tut Umek preselu studio, ker je začutu nevarnost, da mu ne bi kaj izginil. Moram reči, da so si fantje za tiste cajte nakupili opreme, ni da ni; TR 909, TR 505, TR 808, ritem mašine od Rolanda, pa Bass Line TB 303 pa Juno. Delal se je pa Steinbergov Cubase. Raj v malem, ki sem si ga sam zaj... In do trenutka, ko me je mati v kopalnici zalotla z žlico in ognjem v roki, je blo še vse kul. Pol sem pa moral v svojo prvo komuno, ker tko ni šlo več naprej in sva šla na Up. Tam je bila na najino presenečenje hčerka mamine prijateljice in na hitro, po zdravniškem pregledu, kjer so odkrili še hepatitis za povrh, so me poslali v Dianovo, v fakin Dörentrup na sever Nemčije, blizu Bielfelda. Brnik in na avion, čao Miki. Metadon sem v parih dneh s 120 ml znižu na 60 ml, pa preden sem šel od doma, sem se še zveknu! Zdaj sem bil prepričan, da me bo kriza raztrgala, saj je bil v igri tut metadon. Bilo me je strah. V Hannoveru so me počakali in odpeljali. Tam so imel eno zanimivo foro še iz Patriaza, in sicer zeliščne čajčke. Rekli so jim tiziane in bile so iz različnih zeliščnih bilk, ki jih še zdaj ne poznam, ker je bilo itak vse v nemščini. Treba jih je bilo 7x na dan po pol litra spit in je fakin delovalo. Samo spet me je zafrkavalo spanje; pa prve tri dni, ko so me dali delat v hlev, sem malo bruhal. Vendar je šlo. Itak je bilo nas, Slovencev, največ 10, pa še Švedi. Po parih mesecih sem se zapletel s Slovenko in nekako sva uspela mutiti, ampak po šestih mesecih se je razvedelo in vrgli so naju ven. Še prej sva smela poklicat domov, ampak tam o vrnitvi niso hoteli niti slišat in tako sva se znašla v Bielefeldu. Najprej sem si ogledal, kje je Western Union, in imela sva dost za čike pa kupila sva mednarodno telefonsko kartico. Mateja je bila, Nato sem odšel v internet cafe in poslal domov

dobesedno grozilni mejl, da naj se ne zajejavajo, ker sva dobesečno na cesti nekje na severu Nemčije. V desetih minutah po klicu sva se z mamó dogovorila za Western transakcijo in mi je poslala keš za dve karti za vlak do Slovenije, pa še ostalo nama je nekaj. Na vlak sva čakala do dveh zjutraj in to na štacjonu. V Nemčiji folk džank dogaja prav na štacjonih, jaz sem si sicer privoščil par pirčkov, ona se ga je šla pa zvekn. Še zdaj ne vem, kje in kako si je napedenala rjavca. Bil sem kar malo razočaran, dal sem ji tisto karto za vlak in šel. Pol je pa prišla za mano in rekla, da se kao ni mogla poštimat, češ da si je kar v usta špricnila in pogoltnila. Kakor koli, sedla sva na vlak in potem pot čez celo Nemčijo in Avstrijo vse do Ljubljane, kjer me je mamí že čakala na štacjonu. Med tem si je, hvala bogu, našla novega partnerja, s katerim sta še vedno skupi. Nastala je itak cela panika in naslednji dan sm bil že na Upu, kjer so mi rekli, da je 6 mesecev komune premalo in da moram še nekam naprej. V naslednjih par dneh so mi že spedenali karto za Belgijo. Se nadaljuje ...

Mare Paunovič

KRIVICA

Preteklost preganja me
Prihodnost – raje pomislim ne
Pred sabo vidim le komplikacije
Problemov polna glava je
Prijatelj od nikjer od meni ni
Porazov preveč in preveč na meni je
Prazna glava prevečkrat mi je
Pomislim dostikrat ne
Pozitiva težka stvar se zdi
Prazne besede, težko mi je
Bližnje prizadenem dostikrat nehoti
Podzavest pravi ne
Zato mi je dostikrat prav težko
Zato prav nič ne zaslužim si
In prav mi je
Da na koncu ostanem sam
Ker sem sam kriv za čisto vse

BiX

PRIJATELJSTVO

Prijateljstvo je kot drevo, ki ti daje zavetje; NIKOLI ne pusti spominom, da bi bili veličastnejši od tvojih sanj in prihodnosti. (19. 3. 2015)

Sale – RE

KAJ NAREDIRI

Pizdarija. Tko ne gre več naprej. Vsi sam grebejo. Pa dol, pa gor, pa levo in desno. Vsi sam grebejo. V svoj žep. Reveži se grebemo za drobtinice. Kdo krade, kdo laže? Vsi. Eni manj, drugi več. Kaj pa naj naredim? Za preživetje si nagrebem. To je pa tut vse.

Kavica

HIPOKRATOVA PRISEGA

Bila je sobota zjutraj, ko sem se zbudil. Bil sem omotičen in nemiren, kasneje sem se začel močno tresti, zbal sem se, da me bo doletel epileptični napad. Zato sem se odločil oditi k zdravniku, ki v soboto dežura na Metelkovi. Dežurala je doktorica Lasić. Na lice mesta sem prišel na žalost brez dokumentov (zdravstvene ali osebne izkaznice), s sabo sem imel le potrdilo, da sem pred kratkim dal delati osebni dokument. Medicinska sestra je odprla vrata in izročil sem ji potrdilo. Rekla je, da to nič ne pomeni in da me ne more sprejeti. Bil sem zelo razburjen, nakar je prišla zdravnica. Predlagal sem, da bi se z njo le pogovoril, vendar je tudi ona vztrajala pri dokumentih, ter dodala, da sem, če nimam dokumentov, zanj praktično tujec ter da moram za pregled plačati 20 €. Naj še dodam, da imam urejeno tako osnovno kot dodatno zavarovanje. Denarja, ki ga ja zahtevala, nisem imel, to sem ji tudi pojasnil, vendar mi je zabrusila, da mi v tem primeru pač ne more pomagati. Zagrozil sem ji s policijo, ki pa je nisem poklical. Odločil sem se, da se namesto tega sam odpravim v psihiatrično bolnico Polje. Tam me je sprejel psihiater, ki sem mu razložil, da sumim, da so mi v petek, ko smo z znanci pili, nekaj podtaknili v pijačo. On pa me je vprašal, če sploh vem, kje sem! Omenil sem, da vem in bi ga prosil, če lahko opravi analizo krvi in urina. Odvrnil je, da nimajo

laboratorija in naj grem v ponedeljek k svojemu zdravniku. Vsa dolga pot torej zaman. Vrnil sem se domov in stanje se mi je samo še slabšalo, počutil sem se, kot da umiram. Bal sem se vzeti pomirjevalo, saj nisem vedel, kaj se lahko zgodi. Vendar sem ga na koncu vendarle vzel, ker nisem več zmogel. Na srečo je delovalo v želeni smeri in sem zaspal. V ponedeljek sem bil še v precej slabi koži, v ponedeljek pa je bilo že v redu. Logično sem se začel spraševati, kako je možno, da zdravnik, ki je seznanjen z zdravniško etiko in je sprejel Hipokratovo prisego, lahko gladko »odjebe« človeka v stiski. Po mojem mnenju taki ljudje enostavno ne bi smeli opravljati takega poklica.

A. S.

ANEKDOTE IZ PRODAJE

KAKO SEM POSTAL PRODAJALEC KRALJEV

Star bom 37 let. Po končani srednji šoli sem bil nekaj časa zaposlen za določen čas – nadomeščanje. Ker redne zaposlitve nisem dobil, sem se na črno zaposlil pri privatniku. Delo je bilo težko in naporno, vendar so bila plačila redna. Po poslabšanju gospodarske situacije je bilo dela še vedno dovolj, le plačila so začela izostajati, zadnjih nekaj mesecev pa jih kratko malo ni bilo več. S partnerico, ki končuje fakulteto in ima triletnega sina, živimo v majhnem podnajemniškem stanovanju z visokimi stroški. Kljub mnogim poslanim prošnjam za zaposlitev in osebnim stikom dela ne dobim. Zaradi golega preživetja družine sem se odločil za prodajo Kraljev. V tem kratkem času, kolikor opravljam to delo, opažam, da je situacija pri nas vse težja. Mnogi bi radi pomagali, pa še njim zmanjkuje. Kljub temu je še vedno veliko dobrih ljudi. Med bogatimi so le redki, ki opazijo sočloveka in njegove stiske ter so pripravljeni pomagati. Kralje prodajam v Domžalah pri Hoferju.

Boris

KO SI NA TLEH ...

Včasih ti gre vse narobe. »Joj Stripi, danes pa slabo izgledaš... kva se pa dogaja s tabo, slabo deluješ... Take in podobne opazke poslušam zadnje čase. Res sem daleč od tega, da bi bil dobro, pa vseeno me ljudje s svojimi pripombami spravijo prej v slabo kot dobro voljo. Delo s Kralji je, rečeno drugače, delo z ljudmi, ti pa te – namesto da bi te dvignili – potisnejo še v slabše razpoloženje. Če podrobneje razmislim, potem lahko mirne vesti povem, da sem lahko srečen, da sploh še živim. V zadnjem času sem se dvakrat prebudil v kliničnem centru in niti ne vem, kako sem se znašel na tistem mestu... čudno se križajo poti, ker pa nočem lagati, povem, da so za vse to krive kemikalije. Pod vtisom Pop Designa vas lepo pozdravlja še vedno živ

Stripi

VŽIGALNIKI, 2. DEL

Kakih par mesecev nazaj, se spomnim, da sem napisal anekdoto o vžigalnikih in mojem večnem problemu z njimi. No, na anekdoto sem se v teh mesecih velikokrat spomnil, najbolj pa se me je dotaknila od dveh do treh zjutraj, ko sem šel počivat na vagone. Čeprav nisem na cesti, se mi ob tej uri zjutraj, sploh če nameravam naslednji dan začeti že ob osmih zjutraj, ne splača iz centra mesta hoditi nazaj v Savlje. Zato teh par ur velikokrat prespim na vagonih. Pred spanjem sem si tam zvil en... ko pa sem ga zvil in hotel prižgati, sem ugotovil, da nimam ognja. Ljudi daleč naokoli ni bilo, zato sem pač ta... prižgal zjutraj, na poti proti mestu.

Lep april vam želi

Stripi

Dogodki:

KRALJI ULICE V MODERNI GALERIJ

Leta 1995, pred dvajsetimi leti, je Tadej Pogačar, vizualni umetnik, zasnoval projekt z ljubljanskimi brezdomci z naslovom Kralji ulice. Med drugim je v tem projektu na Čopovo ulico v Ljubljani postavil podij s foteljem, kjer so kraljevali ter z mimoidočimi klepetali ljubljanski brezdomci, ki so se (že takrat) zadrževali v okolici Prešernovega trga. In prav plakat (ter ime) tega projekta je vplival na enega izmed predlogov, ki so se takrat, davnega leta 2005, zbirali za ime prvega cestnega časopisa. In zmagal.

Do sredine februarja letošnjega leta si je bilo v Moderni galeriji mogoče ogledati razstavo *Tadeja Pogačarja & P.A.R.A.S.I.T.E. muzeja sodobne umetnosti: Hribi in doline in rudna bogastva*, kjer je bil predstavljen tudi zgoraj omenjeni projekt Kralji ulice. Prav zaradi tega smo na pobudo Adele Železnik, zaposlene v Moderni galeriji, v okviru razstavnega programa predstavili delovanje ter razvoj našega društva, ki je po njenem mnenju eno izmed redkih društev, ki se je po tolikih letih še obdržalo in se še razvija. Predstavitev smo pričeli s filmom *Življenje je lep šport* (avtorji Jean Nikolič, Marko Gorjup, Rok Pičnik), v katerem se prepletajo dogajanje na nogometnem turnirju na Češkem, ki se ga je udeležila tudi nogometna ekipa Kralji ulice, ter osebni zgodbi dveh njihovih članov. Skozi film tako spoznamo, kakšne so zgodbe ljudi, ki so, še po dvajsetih letih, svoj prestol našli na ulicah Ljubljane. Po filmu je sledila predstavitev društva, ki ga po besedah voditeljice pogovora Adele ljudje najverjetneje poznajo predvsem po časopisu, ne vedo pa, s kolikimi različnimi projekti se še ukvarja. Razvila se je prijetna in živahna debata med vsemi prisotnimi v razstavnem prostoru Moderne galerije, ki se je predvsem dotaknila trenutne situacije brezdomstva v Ljubljani. Ljudi je zanimalo, kako je v MOL poskrbljeno za brezdomce in kaj bi še lahko postorili, da bi se stvari izboljšale. Zanimivo, na koncu je pogovor tekel predvsem v smeri, kako se kot posamezniki odzivamo na brezdomstvo, na ljudi, ki nas nagovarjajo naj kupimo časopis ali pa nas prosijo za kakšen drobiž, in kaj lahko kot posamezniki storimo za ljudi, ki svoje prestole najdejo na ljubljanskih ulicah.

H. K.

foto: Žigažaga

ŽIVLJENJE JE LEP ŠPORT

V četrtek, 12. februarja, smo v Moderni galeriji v Ljubljani predstavili delo društva Kralji ulice. Začeli smo s projekcijo dokumentarnega filma *Življenje je lep šport* (avtorji: Jean Nikolič, Marko Gorjup, Rok Pičnik, 2014), v katerem imata glavni vlogi Janez in Davor, oba člana športnega moštva Kraljev ulice, ki ga spremljamo na mednarodnem nogometnem turnirju v Pragi. Njuni življenjski zgodbi gledalcem približata svet brezdomstva, na katerega mnogokrat neupravičeno gledamo s predsodki, zgodbi pa se prepletata z dogajanjem na omenjenem turnirju, kjer spoznamo še mnoge druge zanimive člane moštva. Po projekciji se je razvila zanimiva debata, obiskovalci so imeli možnost izvedeti vse o našem delu. Zanimalo jih je, kdo so brezdomci, kako poskrbimo za njih, kakšne programe in usluge jim nudimo, kje spijo ... Seveda tudi vprašanj o našem časopisu ni manjkalo, tako da smo se najprej osredotočili predvsem na delo našega društva, kasneje pa smo poklepetali še o brezdomstvu pri nas na splošno. »Okroglo« mizo je moderirala kustosinja MG, ga. Adela Železnik društvo pa sta zastopala Hana in Jean. Moderni galeriji se za povabilo najlepše zahvaljujemo.

J. N.

HITRE KVAČKE

foto: Monika Cerar

foto: Monika Cerar

Na Kraljih smo zelo inovativni in kreativni in si čas krajšamo s kvačkanjem. Gospa iz združenja Hitre kvačke nas uči tehnik kvačkanja. Utrinek je iz prve delavnice, na kateri Lea in Miloš delata rokavice.

Monika Cerar

foto: osebni arhiv

SMUČA ULICA - TRETJIČ, 3. 3. 2015, KRANJSKA GORA

V želji, da šport postane stalnica v našem življenju, pot do zdravja in sprememb na bolje, sem tudi letos, že tretje leto zapored, s pomočjo društva Kralji ulice in donatorjev organiziral enodnevni smučarski izlet v Kranjsko Goro. Cilj in namen je uporabniku omogočiti smučanje, druženje in zabavo v naravi ter z igro in občutkom na beli strmini ponoviti osnovno smučarsko znanje in deset FIS pravil obnašanja na smučišču. Na začetku januarja sem odposlal prošnje za donacijo projekta zaŽIVIulica, Smuča ulica, 3. del. Prošnja je bila pozitivno rešena in delavnica, teorija smučanja z anketo in meritvami, se je pričela. V četrtek, 26. 2. 2015, ob 12. uri smo se zbrali v prostorih društva na Pražakovi 6. Delavnica je potekala do 14. ure, udeleženci so podpisali, da gredo na izlet na lastno odgovornost. V torek, 3. 3. 2015, smo se ob pol osmih zbrali na društvu, od koder smo se z dvema kombijema in dvema osebnima avtomobiloma odpeljali v Kranjsko Goro. V dobri uri smo prispeli na kraj dogodka, pričakala nas je ga. K. Gomboc in nam predala trideset smučarskih vozovnic. Beseda hvala ne zadošča. Sledila je izposoja smučarske opreme, ogrevanje in smučanje, sankanje ali sprostitvev na soncu s pogledom na očaka Razor in Špik. Sam sem prevzel vlogo učitelja smučanja in ponudil svoje znanje trem kandidatom, ki niso še nikoli smučali. Učenje je potekalo ob robu položnega smučišča. Rezultat je bil zadovoljiv, tako za učeče kot zame. Za popestritev dneva sem v goste povabil znanega slovenskega smučarskega demonstratorja, Sandija Murovca - Murijsa iz ekipe UPS. Z veseljem se nam je pridružil pri učenju

foto: Žigažaga

foto: Sandi Murovec

smučanja in nam polepšal že tako prelep sončen dan. V dopoldanskem času so se nam pridružili tudi udeleženci iz Celja, ki jih je bilo sedem, nekaj jih je smučalo, drugi pa so se sankali. Po dopoldanski aktivnosti je ob dvanajstih sledil tople obrok, s krofom in čajem. Le-to nam je dalo novega zagona, da izkoristimo belo strmino in da se nasmučamo kraljevsko. Ob 16. uri smo se utrujeni in polni pozitivnih vtisov odpravili nazaj proti Ljubljani. Smučal sem, gibal sem se v naravi, nekaj sem naredil zase in zato sem lahko srečen in vesel. Na koncu bi se v imenu udeležencev rad iskreno zahvalil donatorjem, ZSZ Združenje slovenskih žičničarjem, g. Danilu Breclju, ki nam je omogočil tople obrok, RTC Žičnice Kranjska Gora – ge. Klavdiji Gomboc, ki nam je že tretje leto omogočila izvedbo smučarskega izleta, smučarskemu učitelju Murijsu za šolo smučanja in podarjene pulije UPS, Skischool.si Kranjski Gori za ugodno izposajo smučarske opreme in seveda društvu Kralji ulice, ki je organiziralo prevoz in malico ob prihodu. Hvala vsem. V želji, da se ohrani dobro in ne slabo, vas vse vljudno prosim, da ne prihaja več do preprodaje podarjenih kart in zamujanja v zvezi z dogovorom. In še, da se vsi udeleženci zberemo skupaj, se pred smučanjem ogrejemo in da se zagotovi vsaj ena skupna fotografija. Hvala za razumevanje in lep športen pozdrav.

Jože Drol

POGOVOR O BREZDOMCIH, KNJIŽNICA JOŽETA MAZOVCA

Prav tako pa so nas v februarju povabili na okroglo mizo Pogovor o brezdomcih, ki je potekala v Knjižnici Jožeta Mazovca. Na njej smo sodelovali Hana Košan in Mitja Križančič iz društva Kralji ulice, Boris Kosec iz Zavetišča Ljubljana, Franc Korotaj, ki je kot bivši brezdomec predstavil življenje na ulici, ter Nataša Sukič, vodja svetniškega kluba ZL v MOL. Za uvod nas je Franc z zgodbami z ulic seznanil, kako je biti brezdomec v Ljubljani, nato pa smo organizacije predstavile naše delo na tem področju ter naše videnje, kaj bi v prihodnosti še morali nujno narediti. Nataša Sukič je predstavila, s kakšnimi programi se na brezdomstvo odziva MOL, ter nas pozvala, da se

s svojimi predlogi obrnemo na mestne svetnike in politike ter jim predlagamo spremembe. Strinjali smo se, da smo (tudi) mi tisti, ki moramo pozivati k spremembam in razvoju programov za zmanjševanje brezdomstva, pa vendar smo skeptično (po drugi strani pa vendarle optimistično), iz izkušenj, bili mnenja, da premnogokrat politiki menjajo samo obraze in nasmeške, premalokrat pa besede dejansko spremenijo v aktivnosti in spremembe. Mogoče pa bo tokrat le drugače...

H. K.

PISMA IZ DTO-JA

DRUGO

Draga mama, zelo nestrpno čakam kak odgovor v obliki pisma, saj me poklicati ne morete, jaz pa vas tudi ne. Danes je bil na oddelku zelo zanimiv dan. Včeraj je k nam namreč prišel nek fant, ki je imel izbiro – ali gre v zapor ali pa tu, na DTO-ju konča program. Njegovo obnašanje je bilo izredno vzvišeno. V kadalnici, kjer kadimo, kadar nam je dovoljeno, imamo nekaj zelo pomembnih pravil, ki se jih resnično ne splača kršiti. Eno od teh je nenaslanjanje na zid. Druga pravila so, da ne smeš govoriti o sceni (to pomeni, da se ne pogovarjaš o mamilih, o ljudeh, ki jih poznaš, saj je to – ker niso prisotni – prekršek). Naslednje pravilo je, da v kadalnici lahko hkrati kadi maksimalno osem pacientov itd. Novemu pacientu se je zdelo pravilo, da se ne sme naslanjati na zid, zelo bedasto in ga je zato gladko ignoriral. Dežurni kadalnice ga je na prekršek dvakrat opozoril, nov pacient pa mu je v afektu rekel, da se gre lahko jebat oziroma naj si jebe mamo, in kaj vem, kaj vse mu je še zalajal nazaj... Naslednje jutro smo na sestanku pacientov in osebja novega pacienta vsi soočili s tem, da ga tako obnašanje na tem zdravljenju ne bo daleč pripeljalo. Zaklel je in nam dal vsem vedeti, da pravil ne namerava upoštevati. Sestanka

Leah Artist Mihalič

je bilo sicer konec, čez 15 minut pa je bil sklican izredni sestanek, na katerem je bil »pogumni« pacient soočen z dejstvom, naj nemudoma spakira in odide z oddelka. Tako se je tudi zgodilo. Cel oddelek je bil zaradi incidenta precej pretresen.

Tako, mama, vidiš, kako to gre tukaj, nisem prišla na počitnice, kot sem

misllila, da bo, saj je bivanje na oddelku daleč od preživljanja počitnic. Tako, draga mama, pozdravi očeta in držita mi pesti, da bom v tem kaosu zdržala do konca zdravljenja! Imam vaju zelo rada.

Vaša Silva

IN MEMORIAM - TOMISLAV GRUDEN - GTS

Tudi ti se šel. Jezen sem. Bil si dosti mlajši od mene. Mene pa tisti zgoraj noče, oni spodaj pa še manj. Le zakaj? Odšel si na večne pašnike in se boš, nam človečkom spodaj, ki še vedno rinemo po tej hudičevi zemlji, zdaj smejal. Jebat ga! Bodi srečen in upam, da se kmalu vidiva in spijsva svoje pivo in odigrava tarok. Hudič, en vodič na turah manj. Pogrešali te bomo. Le zakaj te je poklical tako hitro?

Taubi

Tom, R.I.P.

Tvojim mnogim umetniškim talentom in dobroti ter srčnosti naklonjena urednica Mirjam

foto: Jaka Adamič

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

OTROCI SO NAŠA PRIHODNOST. JAPAJADE!

biba.koper@gmail.com

Šokirali so me podatki, ki sem jih prebirala v časopisu Delo o revščini in predvsem o revščini, v katero je zadnje čase vpletenih vedno več otrok. Še pomnimo? To so tista nedolžna bitja med nami, ki niti slučajno niso izbrala svoje krute usode, še manj so zanjo kriva ali odgovorna. Vse od naštetega pa žal ne velja za nas odrasle, saj je enako grozno, ali sami spravimo lastne otroke v revščino ali pa ničesar ne naredimo, da bi vplivali na spremembo zakonodaje, predpisov, pogojev in vsega, kar je potrebno, da bi se stanje izboljšalo vsaj za druge otroke, če so že naši preskrbljeni. Nemo opazovati je najhujše dejanje. Skupaj bi morali pritiskati na državo, politike, župane in vse, ki imajo moč odločanja, navidežno v našem imenu. Koprski župan je denimo v času celotne predvolilne kampanje bruhal ene in iste krilatice. Najhujša med njimi in zelo neodgovorna je bila: »V Kopru ni lačnih otrok!« V Kopru ni lačnih otrok v dopoldanskem času, spoštovani župan, ker je občina poskrbela, da imajo v vrtcih in osnovnih šolah otroci malico in/ali kosilo brezplačno. Vendar gredo taisti otroci okoli 14. ure domov in so do denimo 20., 21. ure, ko se odpravljajo spat, nemalokrat lačni. Samo v naš dnevni center je zahajalo kar nekaj staršev oziroma mamic samohranilk, ki smo jih oskrbeli z vsaj nekaj hrane. Verjamemo, da je bila to samo in zgolj kapljica v morje, saj nismo zmogli poskrbeti za večje število otrok. Slovenija je ena od evropskih držav, kjer se je socialni položaj otrok najbolj poslabšal, ugotavljajo pri Unicefu in Inštitutu RS za socialno varstvo. Država v času gospodarske krize ni sprejela dodatnih ukrepov, ki bi zaščitili otroke. Stopnja tveganja revščine se je med letoma 2008 in 2012 povečala za dve odstotni točki na 13,4 odstotka, kar pomeni, da je danes približno 7000 otrok več, ki živijo v revščini, kot jih je bilo pred šestimi leti, kaže poročilo Unicefa z naslovom »Otroci recesije: Vpliv gospodarske krize na blaginjo otrok v razvitih državah«. Dodatno sliko pa oriše še poročilo Inštituta RS za socialno varstvo »Socialni položaj v Sloveniji 2013–2014«. Po nekaterih izračunih se je družinam srednjega razreda razpoložljivi dohodek od leta 2012 zmanjšal za desetino. Izmed vseh tipov družin so po vseh kazalnikih daleč najbolj ranljive enostarševske družine – stopnja tveganja revščine se je pri njih povečala s 25,8 odstotka leta 2012 na 30,1 odstotka leta 2013. »Otroci delijo usodo nezaposlenih staršev, prekarcev, bolnih... Srečujemo se tudi že z depresijo otrok, kar je zelo skrb zbujajoče,« je opozorila varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer.

Kadar je v današnjem času govora o lakoti, je to globalna sramota za

katero koli državo, glede na enormne količine hrane, ki končajo v smetnjakih. Kadar pa odrasli dovolimo, da za lakoto trpijo naši otroci, in to v času, ko je dejansko vsega veliko preveč... to pa že meji na kriminal. Ne! To je kriminal. Žal za ta dejanja ne odgovarja nihče. Veliko je govora o socialnih transferjih in kako le-ti pomagajo ljudem, koliko ljudi ta sistem izkorišča, kakšen smisel ima biti socialno občutljiv in podati roko državljanom, ki niso rojeni pod najbolj srečno zvezdo... Najhuje pri vsem se mi zdi, da nekateri politiki zagovarjajo svojo nepripravljenost pomagati z vedno istimi razlogi. Med njimi prednjači ta, da je deljenje socialne denarne pomoči nesmiselno, saj ljudje, ki jo prejemajo, raje sedijo doma in vzamejo teh 260 €, kar je seveda totalen nesmisel... Me prav zanima, koliko je takih, ki so poskušali preživeti mesec dni (ja, v povprečju 30 dni!) z 260 €. Drugi najbolj popularen odgovor za pomanjkanje empatije pa je: »Poznam tega in onega, ki se z mercedesom pripelje po denar na banko ali pač po obleko in hrano pred Karitas.« Lepo vas prosim! Nekoč sem zasledila podatek neke raziskave, narejene pri nas na to temo, in ne spomnim se natančne številke, spomnim se le, da je skrajno nizka. Dopuščam možnost, da je v tej številki spredaj celo ničla... Torej ni izkoriščevalcev niti poln odstotek. Žal smo ljudje takšni in drugačni, in kot sem že stokrat povedala, imamo tako dobre kot tudi pokvarjene direktorje, imamo dobre in pokvarjene zdravnike in prav takšne reveže in umetnike. Človeške pokvarjenosti se žal ne da iztrebiti. Še najmanj v družbi, ki nam v poročilih dan za dnem predstavlja razne politike in podjetnike, ki so si nagrabili in nakradli več sto tisoč evrov, pa nihče izmed njih ni bil kaznovan oz. vsaj zelo redki... Seveda pa je eno, če okradete za denar mene, nekaj čisto drugega pa, če okradete moje otroke in to za varno in brezskrbno otroštvo. Pri vsej količini nakradenega denarja se bojim, da se je pravzaprav okradlo tudi naše vnuke, ki bodo na koncu, če ne pride do sprememb, žal plačali najvišjo ceno.

V dvajsetih letih demokracije smo ustvarili 25.000 milijonov javnega dolga in 5.000 milijonov veliko bančno luknjo, zaprli smo skoraj vse tovarne in ustvarili 130.000 nezaposlenih. Pri tolikšni masi učenih in izobraženih ljudi nismo uspeli ohraniti tovarn in živilske samooskrbe. Vedno bolj smo odvisni od nekih tujcev in vedno bolj verjamemo, da je sleherni tujec bolj pameten in boljši podjetnik, manager od slovenskih. Bullshit!

Vaša Biba

017
KRALJI
ULICE

LJUDSKA KUHNA - BANANIN KOLAČ

Sestavine (za model prostornine 750 ml):

3 zrele banane
sok 1 limone
120 g masla
70 g sladkorja
150 g moke
2 jajci
1 žlička pecilnega praška
50 g jedilne čokolade

Priprava:

Dve olupljeni banani pretlačimo in jima dodamo sok ene limone. Primešamo stopljeno maslo in sladkor ter dve jajci. Počasi dodajamo še moko, dobro premešamo in namastimo pekač. Maso enakomerno porazdelimo po pekaču in v pečici, ogreti na 200 stopinj, pečemo približno 30 minut oz. dokler kolač ne postane zlato rjave barve. V parni kopeli stopimo jedilno čokolado in jo polijemo po

foto: Tina Koren

ohlajenem kolaču ter čez razporedimo še na kolute narezano banana. Dober tek!

Tina Koren

ULIČNI GLASBENIKI - INTERVJU: ULIČNI GODEC VELDIN GUSTEK

018
KRALJI
ULICE

Z uličnimi umetniki je podoba Ljubljane vsekakor pridobila na kulturnem nivoju. Ko stopam po mestnih ulicah, jih z zanimanjem opazujem, mestni utrip je bolj topljiv, bolj pristen, mestu dajejo dušo. Kakšna je njihova zgodba, kdo so ulični umetniki? Tokrat se vam predstavlja Gustek, ki sem ga opazil igrati nek jesenski dan. Njegova harmonika je pela, kot mila deklica na sončen dan. V meni se je zbudila radovednost, zato sem ga povabil na kavo. V prijetnem vzdušju sva poklepetala in naredila naslednji intervju.

Se nam lahko predstavite?

Ime mi je Veldin Gustek, prihajam s Ptuja in sem ulični godec. Z glasbo se ukvarjam praktično celo življenje, samo v Ljubljani na ulici nastopam že celih petintrideset let, sicer pa sem predvsem ljubitelj narodnozabavne glasbe.

Zakaj ste se odločili postati ulični umetnik?

Tega nisem načrtoval. Ko sem prvič zagodel na ulici, sem vedel, da bom z igranjem nadaljeval, saj je bila to izredno pozitivna izkušnja. Igram predvsem za svoje veselje. Všeč mi je, ko vidim, da se ljudje radi za trenutek zaustavijo in prisluhnejo mojemu igranju. Seveda te nekateri za to tudi nagradijo, vendar to ni glavni razlog. Človek se dobro počuti, ko ve, da ga ljudje radi poslušajo. Sedaj sem že upokojenec, vendar ne vidim smisla v ležanju doma, rad se družim z ljudmi in sem vesele narave. Če povzamem, igram predvsem zato, ker rad razveseljujem ljudi.

Kakšen odnos imajo ljudje do vas?

Skozi leta sem si nabral veliko poznanstev in prijateljev, tako da nimam veliko slabih izkušenj. Ljudje se radi ustavijo in me ogovorijo. Če pa se kdo ne vede primerno, se za to sploh ne zmenim. Toda to se zelo redko dogaja, večinoma so druženja zelo prijetna.

Kaj pa lokacija, kje radi godete?

Imam stalno lokacijo, in sicer na Čopovi ulici v Ljubljani. Tam sem tako rekoč že inventar, ljudje so se me navadili in me večinoma poznajo. Če me kakšen dan ni, me marsikdo pogreša. Na to temo trenutno sestavljam pesem Ulica Čopova. Tudi drugi glasbeniki vedo, da že desetletja igram na isti lokaciji in to spoštujejo, nekako samoumevno je, da je to Gustekov plac. To je moj zaščitni znak.

Si poslušalci kdaj zaželejo glasbeno željo?

Seveda. Če poznam pesem, jo rad zapojem. Drugače pa jim rad zaigram kakšno vižo iz svojega repertoarja, ki je najbolj po njihovem okusu.

Ste avtor katere pesmi?

Mislím, da vsakdo, ki se ukvarja z glasbo, na neki točki tudi sam uglasbi kakšno vižo. V tem tudi jaz nisem izjema, omenil bi Viško polko, sicer pa sem sestavil še precej drugih avtorskih pesmi, poleg harmonike igram tudi kazoo. Za seboj imam tudi že kar nekaj televizijskih nastopov, trenutno pa vsak četrtek nastopam v nagradni igri Kocka na jutranjem programu RTV SLO1.

Zakaj ste se odločili za narodnozabavno glasbo?

Že od nekdaj mi je všeč ta vrst glasbe, vedno sem rad poslušal Slaka in Avsenike. Kot mladeniča me je harmoniko učil igrati gospod, ki je na žalost pokojen. Po njegovi smrti sem z igranjem nadaljeval. Lahko bi rekel, da sem v precejšnji meri samouk. Na srečo mi posluha ni manjkalo in tako še do dandanes nisem opustil glasbe.

Smo Slovenci radodarni?

Težko rečem. Kak dan je zelo dober, drug spet povsem slab. Včasih dobim tudi kakšno čokolado ali limonado. Vsekakor je opazna razlika v tem, da so bili pred leti ljudje veliko bolj

foto: Jean Nikolić

radodarni. Življenje postaja vse težje in to se pozna na vseh nivojih. Če pa pomislim na čase pred uvedbo evra, je primerjava povsem na strani tolarja. V tistih časih se je z uličnim igranjem resnično dalo preživeti, pomanjkanje ni bilo tolikšno, kot je danes, ko mora marsikdo premisliti, kako bo zapravil vsak evro. Veseli december pa je poglavje zase in neprimerljiv z ostalimi meseci.

Kakšna je vaša taktika? Je bolje imeti nekaj kovancev v košari ali je bolje imeti košaro prazno?

Nič ne taktiziram. Ko se nabere nekaj denarja, košaro izpraznim. Temu je botrovala predvsem zelo slaba izkušnja. Igrati harmoniko po več ur, v različnih vremenskih razmerah, ni mačji kašelj, zato vsoto, ki mi že nekaj pomeni, raje pospravim.

Kako se razumete z mestnimi oblastmi, recimo policijo in inšpekcijo? Vas preganjajo?

Sploh ne. V bistvu bi to priložnost rad izkoristil in se lepo zahvalil našim policistom. Večkrat se ustavijo pri meni in me povprašajo, če je vse v redu. Naš odnos je zelo korekten, dajejo mi občutek varnosti. Pred časom me je mimoidoči želel oropati z nožem. Zagrabil je moj denar in poskušal pobegniti. Morda nespametno, vendar povsem instinktivno, sem ga zagrabil za roko in zadržal, po krajšem ruvanju pa ga je na srečo zgrabila policija, ki so jo poklicali mimoidoči. Na koncu se je vse dobro izteklo.

Ste slišali za časopis Kralji ulice?

Poznam ga že od vsega začetka. Vem, da je to ulični časopis in ga večinoma prodajajo socialno ogroženi, spoznal sem tudi nekatere prodajalce, večina je bila zelo prijetna, najdejo se pa tudi posamezniki, vredni kritike. Mislím, da taki mečejo slabo luč na ostale. Ljudje si kaj hitro ustvarimo sliko o marsičem, čeprav v resnici situacije pravzaprav ne poznamo.

Bi morda kaj dodali za konec?

Če bi imel dobro pokojnino, bi marsikdaj raje počel kaj drugega, kakor pozimi zmrzoval med igranjem na ulici. Vendar se nočem nič pritoževati, prijetno sem združil s koristnim in konec koncev mi ni hudega. Pozdravljam vse bralke in bralce Kraljev ulice in jim želim veliko sreče v življenju.

Jean Nikolić

KLJUČNO O ZAPORIH

V začetku januarja se je na Pedagoški fakulteti odvijalo dvodnevno izobraževanje o zaporskem sistemu »Ključno o zaporih«. Organiziral ga je Ekvator, društvo za raziskovanje kazni zapora, z namenom, da oživimo dogajanje na Pedagoški fakulteti in s penoloških tem odpihnemo nabrani prah. Zbralo se je nekaj radovednih članov in članic in stopili smo v akcijo. Kot študentka 4. letnika socialne pedagogike opažam, da je tema penologije na Pedagoški fakulteti že nekaj časa »mrtva« (vsa čast izjemam, ki teme zapora kljub vsemu še vedno vpeljujejo v svoja predavanja in vaje). Ko pregledujem stare programe socialne pedagogike, opažam, da so predmeti, povezani s pravom, kriminologijo in zapori, z leti vse bolj strnjeni ali pa so na poti uvajanja bolonjskega procesa izginili. Ko smo začeli z organizacijo dogodka, nismo predvidevali, da bo odziv javnosti tako velik. Ciljali smo na 30–50 oseb, na koncu pa - **presenečenje!** Izobraževanja se je udeležilo 150 oseb, večinoma študentov Pedagoške fakultete, Fakultete za socialno delo, Pravne fakultete in nekaj radovednih mladih, strokovnjakov in profesorjev. Pozitiven odziv je bil s strani povabljenih teoretikov, praktikov in oseb z izkušnjo kazni zapora, ki so bili prisotni z namenom, da nam podajo nekaj svojih znanj in izkušenj. Glede na veliko število delavnic in predavanj je bilo izobraževanje časovno in tematsko nabito, kar je zaradi pritiska na Pedagoški fakulteti ustvarilo močan prepričanje, ki je dvignil prah. Dobili smo presenetljiv uvid v moč prahu, ki lahko skriva marsikaj, tudi ljudi, zaprte za zidove totalnih institucij.

Najbolj buren odziv je sprožila okrogla miza s strokovnimi delavci iz Zavoda za prestajanje kazni zapora (ZPKZ) Dob in Povšetove. Usmerjena je bila v dileme, s katerimi se strokovni delavci v zaporu vsakodnevno srečujejo. Debatno je vodila Špela Razpotnik, za vprašanja pa je poskrbela publika. Že ob prvem vprašanju se je razvila debata o težavnosti in pogojih dela v slovenskih zaporih. Udeleženi strokovni delavci so imeli veliko povedati in posledično je zmanjkalo časa za vsa ostala vprašanja. Zaradi velikega interesa udeležencev bo v prihodnjih mesecih organizirana ponovitev oziroma nadaljevanje okrogle mize.

Izvedene so bile tudi delavnice, ki so jih vodile osebe z izkušnjo kazni zapora. Vsaka oseba je na svoj način predstavila to obdobje svojega življenja in posledice prestajanja kazni. Predavatelji so bili naslednji: prof. dr. Matjaž Ambrož, vodja oddelka za vzgojo na UIKS, Lucija Božikov in Suzana Peteh Volf, zadolžena za socialno področje na UIKS, prof. dr. Dragan Petrovec, zastopnica društva Ekvator Darja Tadič. Predstavili so nam zaporski sistem, govorili so o namenih kaznovanja, načinih kaznovanja, učinkih deinstitutionalizacije, razglabljali o učinkovitosti slovenskih zaporov ter poročali o svojih izkušnjah in bojih s tega področja. Proti koncu so se nam predstavile še nevladne organizacije Prestop, Stigma, Ecce Homo in Ekvator. Razložili so svoj osnovni namen delovanja v ZPKZ-jih in nam približali nekaj svojih praktičnih izkušenj. Tisti, ki smo bili na izobraževanju, smo dobili uvid v to, kje danes stojijo naši zapori in kakšen je položaj zaprtih oseb in strokovnih delavcev ter kaj vse bi morali narediti, da bi se situacija izboljšala. Številne teme so ostale odprte, s čimer smo dobili dodaten zagon za nadaljnje delovanje.

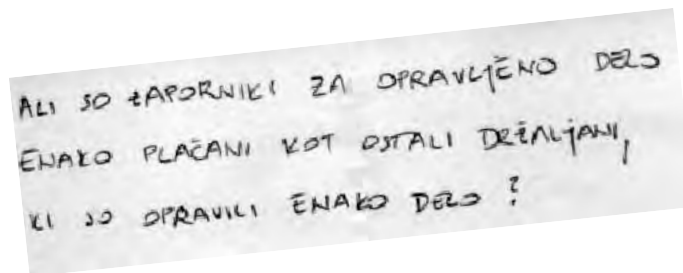
Irena, članica društva Ekvator

Ekvator

društvo za raziskovanje izkušenj kazni zapora

Zanima me ...

Poslušalci okrogle mize s pedagoškimi delavci iz različnih zavodov za prestajanje kazni zapora v Sloveniji so (na listkih) zastavili veliko vprašanj, za odgovore nanje pa je zmanjkalo časa. Zato bomo v tej številki Kraljev začeli, v nekaj naslednjih številkah pa nadaljevali z objavljanjem nekaterih odgovorov na ta vprašanja. Bralcem Kraljev predlagamo, da nam pošljete morebitna dodatna vprašanja v zvezi z zapori, na katera bomo poskusili čim bolje odgovoriti. Lahko nam jih pošljete na e-mail: drustvo.ekvator@gmail.com ali preko SMS-a na številko 040 120 015.

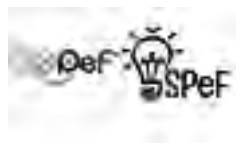
Ne. Obsojene osebe so plačane bistveno manj. Plačilo dela zaprtih oseb se namreč obračunava drugače. Osnovno plačilo se določi na podlagi števila opravljenih delovnih ur, osnove za izračun plačila za delo obsojencev in posebnih količnikov, ki so povezani z zahtevnostjo dela zaprte osebe. Urne postavke dela zaprtih oseb se določijo po naslednji formuli:

$$\frac{\text{osnova plačila za delo obsojencev} \times \text{količnik}}{\text{mesečno število rednih ur}}$$

Osnova plačila za delo obsojencev predstavlja 25% osnovne plače prvega plačnega razreda iz sistema plač javnega sektorja (ki znaša 438,18 EUR). Osnova plačila za delo zaprtih oseb je torej 109,545 EUR. Količniki, ki določajo zahtevnost dela, se gibljejo med 0,527 in 2,107. Mesečno število rednih ur znaša 174 ur. Če vse te podatke vnesemo v zgornjo formulo, potem **najnižja možna urna postavka dela zaprte osebe znaša 0,332 EUR, najvišja pa 1,327 EUR.**

Treba je dodati, da se zaprte osebe v Sloveniji različno vključujejo v delo. Temeljna delitev teh oblik je: 1. delo v zavodih za prestajanje kazni zapora in 2. delo, ki v različnih oblikah poteka nekje zunaj zavoda (npr. eden takih primerov je, če oseba kazen prestaja kazen v obliki t. i. vikend zapora in je zaposlena, kjer je bila pred nastopom kazni). Opisan izračun se nanaša na delo v zavodih za prestajanje kazni zapora.

Vira: Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij in Pravilnik o količnikih za določitev osnovnih plačil, o kriterijih in merilih za ocenjevanje uspešnosti in rezultatov dela obsojencev ter o nagradah mladotelnikov

Gostujoči kolumnist:

Tomaž Z.

MODERNA ALI MODNA POLITIKA?

foto: Žigažaga

020
KRALJI
ULICE

Tako kot so Miro Cerar in somišljeniki napovedali ob ustanovitvi Stranke Mira Cerarja junija lani, so se na prvem rednem kongresu 7. marca v Sežani preimenovali. Ohranili so kratico SMC, toda v osrednji politični stranki v državi se po novem odzivajo na ime Stranka modernega centra. Ne glede na spremembo imena stranka sicer ostaja trdno v rokah njenega pobudnika in predsednika vlade dr. Mira Cerarja, saj so delegati SMC vse odločitve, tudi o novem imenu, sprejeli brez ugovorov in razprave. Zadovoljili so se z vnaprej pripravljeno obrazložitvijo, da v slovenskem političnem prostoru vendarle novo ime med drugim izraža, da so po vrednotah ideološko in akcijsko uravnoteženi ter da si prizadevajo za ravnovesje med liberalnimi, socialnimi in drugimi vrednotami ter cilji.

Stranka modernega centra tako ostaja enako neoprijemljiva in vsebinsko nedoločljiva, kot je bila, ko se ji je še reklo Stranka Mira Cerarja. Sam premier se sicer s tem gotovo ne bi strinjal, saj meni, da z novim imenom poudarjajo, da so moderna stranka, katere glavne vrednote so spoštovanje človekovega dostojanstva, strpnost, spoštovanje človekovih pravic in zagotavljanje enakopravnosti ter vladavine prava. Toda vse našete vrednote vendarle vsebuje tudi temeljni dokument domačega pravnega reda oziroma Ustava in bi se naj jih brez izjeme držale ter jih spoštovale pravzaprav vse na Slovenskem delujoče politične stranke. Zato razen z zavzemanjem za boj za drugačno politično kulturo Stranka modernega centra od ostalih pravzaprav posebej še ne izstopa.

Ne glede na to, da Miro Cerar v stranki, ki ne nosi več njegovega imena, ohranja malo da ne absolutni vpliv, pa je preimenovanje v Stranko modernega centra vsekakor zgovorno. Moderen namreč po Slovarju slovenskega knjižnega jezika pomeni več reči. Najprej se nanaša na novejši, sodobni čas, kar je za manj kot leto dni staro stranko brez zgodovine pomembno. Nato gre za nekoga, ki ima oziroma vsebuje najnovejšo tehnično pridobitve in ki upošteva najnovejšo umetnostne tokove svojega časa. Prav tako pa moderen pomeni še, da gre za nekoga, ki upošteva najnovejšo norme in je v skladu z modo svojega časa.

Čeprav so stranke, ki bi imele modernost v svojem imenu, redke, so redke tudi tiste stranke, ki se ta čas odkrito razglašajo za nemoderne. Gotovo drugače pa v slovenskem političnem prostoru, ki je in ostaja razdeljen predvsem na partizane in domobrance, velja za sam samostalni novega imena SMC. Center je namreč po besednem izvoru središče, kraj oziroma prostor, kjer je osredotočena določena dejavnost.

Osrednja dejavnost vsake politične stranke pa je politika, ki je v konkretnem primeru SMC moderna in ki jo bo tako kot doslej tudi v prihodnje težko vnaprej nekam uvrstiti. Še kot Stranka Mira Cerarja se je sicer na evropskem političnem prizorišču priključila Zavezništvu liberalcev in demokratov za Evropo (ALDE), po čemer bi vendarle lahko sklepali, da gre za liberalno, demokratsko stranko. Prav tako so bili glasovi poslancev SMC odločilni za potrditev spremembe zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, s katerimi so se v začetku marca na predlog opozicijske Združene leve tudi v Sloveniji izenačili raznospolni ter istospolni pari v njihovih pravnih, ekonomskih

foto: Aleksander Petric

in socialnih pravicah. Ob tem so iz SMC sporočili, da je spolna oziroma istospolna usmerjenost ena od v slovenski Ustavi zapisanih okoliščin, glede katerih predvsem država ne sme dopuščati diskriminacije oziroma se mora celo zavzemati za vzpostavljane enakosti vseh državljanov. Toda ker se istočasno in predvsem s podporo pravicam istospolnih parov nasprotujočih političnih sil v SMC zavzemajo tudi za nadaljnjo privatizacijo državnega premoženja in dokapitalizacije državnih bank, jih je razen na politično neoprijemljiv center vnaprej na levo ali desno pravzaprav nemogoče uvrstiti.

SMC je in bo tudi v prihodnje pod imenom Stranka modernega centra enako vsebinsko neoprijemljiva, kot je bila, ko je bila še Stranka Mira Cerarja. Zasidrana varno v političnem centru bo upoštevala najnovejšo demokratične norme in bo v skladu s politično modo svojega časa. Kot je namreč na prvem rednem kongresu tudi napovedal njen prvi predsednik, bo upoštevala potrebe posameznika in družbe. Zgodovino bo videla kot učiteljico oziroma kot nauk za prihodnost, ideoloških vprašanj, ki da sodijo v preteklost, pa ne bo odpirala in pogrevala. Na konkretne politične novosti in odločne spremembe, ki bodo izšle iz te nove ter druge politične in pravne kulture, pa bomo vendarle še nekoliko počakali. Razen seveda, če ta odločilna sprememba in novost ni zgolj v tem, da se bosta katera koli že koalicija in vlada na Slovenskem v prihodnje brez Stranke modernega centra le stežka sestavili.

KOFETKARJA, 2. DEL

Še eno jutro. Táko, čisto običajno. Kave je dovolj, doniranega cukra tudi. Če je nekaj zastonj, ni nič dražje, hvala bogu. Čeravno življenjski stroški stalno rastejo. Mimogrede, če se bo pijača tako dražila, še za jesti ne bomo imeli. Torej, ti boš kavo brez mleka. OK. Jaz tudi. Potem pa narediva načrt kidanja 100 m dolge poti. Ponoči ga je nasulo. Danes je samo še zima tako radodarna. Razen sosed, ki sta hudi in strogi. Če ne vzameva lopat v roke, bo hudič. Najmanj zapora ceste. Brez DARS-a. Drugače pa, kaj je novega? Slišal si, da je umrl tvoj bivši šef. Tudi šefi umirajo. Ne moreš verjeti. Zaznal sem, da se je, odkar je zapadel sneg (kot rečeno, čez noč), nujnost opravkov ostalih cimrov povečala za sto odstotkov. Komaj čakam sonce in pomlad, da se reveži malo razbremenijo. Sicer pa smo bili na smučanju v Kranjski Gori. Kar se same smučarije tiče, je cena piva v Kranjski Gori enaka kot v Ljubljani. Naj bo za danes dovolj, da si urednica zaradi zamujenih rokov ne bo zgrizla vseh nohtov ali celo, bog ne daj, dobila čira na želodcu.

N2 in Taubi

PODREPNA PESEM

NE IŠČI MUHE V JAJCU,
KI SE JE RAZBILLO PRED TVOJIMI OČMI.
LE ŠE MALO POTRPI.
ZELENA LUČ VČASIH ČAKA NA KONCU TUNELA.

KARMISS

foto: Mojca

Tanja San in Anastasia Om:

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN

VEDELA SI ZA OBČUDOVANJE POJAVNIH KOLEN,
KI SO SE ZVRSTILA V KAČASTO, POŽREŠNO VRSTO.
VEDELA SI ZA VAGINALNI ODSKOK,
ZA BRUSNICE,
ZA LOGISTIKO SPOČETIH.
POSREDOVALA NISI NIČ.
POSESALA LE PETINO BOLEČINE IN OBRAT ODHAJAJOČE.
KOPIRAM TVOJ ZNOJ,
KOPIRAM VSE TISTE PODALJŠANE KRIKE,
KI SI JIH TAKO FINO POPARILA.
VEDELA SI ZA OBČUDOVANJE POJAVNIH KOLEN
IN JIM PODARJALA ŠKATLASTE ZADNJICE.
KOPIRAM.

ANASTASIA OM

BRUSNICA NAGAJIVA,
PROSOJNA TKANINA,
ŽGEČKLJIVA ŠKATLICA,
JEZIČKAM SLASTNO,
BRUSNICO NAGAJIVO,
POČASI,
STRAT POŽREŠNE KAČE UMIRJAM,
POČASI,
RAZPRLA SO SE KOLENA,
JEZIČKAM ŽGEČKLJIVO,
KRIKI PODALJŠANI,
MARMELEDA NEPOZABNA,
Z BRUSNICAMI, CELIMI,
A TVOJA JE NAJSLAJŠA,
SESAM, JEZIČKAM, SE IGRAM,
POHOTA RAZPUŠČENA,
DOLGO NEPOTEŠENA,
ODHAJAM,
ZAPUŠČAM TA MOBI EKRAN,
TO PLASTIKO,
PUŠČAM BOLEČINO PO ŠE,
VEM, DA BOŠ POKLICALA PO ŠE,
KOSTANJEV MED IN SAVNA,
ZAJETA RAZPUŠČENA POHOTA BO,
ZJEZIČKALA IN POSESALA,
SKOZI NEKTAR OSLADE, CELO,
POKLIČI PO ŠE.

Kraljevi recenzor:

FESTIVAL MENT, KINO ŠIŠKA, 6. 2. 2015

Koala Voice

V okviru urbanega festivala Ment je v centru urbane culture v Kinu Šiška nastopil mlad slovenski bend Koala Voice, ki ga sestavljajo v koalo oblečena mlada pevka s kitaro Manca Trampuš, bobnar Miha Prašnikar, kitarist Domen Don Holc ter Tilen Prašnikar na bas kitari. Nekateri ste zanje že slišali, drugi morda niste, prepričan pa sem, da se bo krog poznavalcev zagotovo kmalu močno razširil. V Šiški so namreč ob živahnem zvoku indie rocka, ki se hitro zlije v ušesa, premierno predstavili svoj prvi album. Opazno so navdušili zbrano množico. Tako zelo, da sem moral po končanem nastopu čakati v vrsti za nakup njihovega novega albuma. Naj omenim, da se ne spomnim, kdaj sem nazadnje kupil originalen CD, sploh pa ne od kakega slovenskega izvajalca. Čeprav prihajajo iz Kisovca, ki se (ne boste verjeli) nahaja nekje v zasavskem delu Slovenije, so njihova mladostniška besedila angleška, kar pa nikakor ne pokvari njihove pristnosti, v bistvu se in se hitro zasidrajo v spomin. Lahko povem, da sem na koncertu zares užival in se proti koncu, ko so zaigrali svojo pesem z naslovom Wild Dancer, tudi sam spremenil v divjega plesalca. Velik »like« za Koala Voice.

Goran

Carnival Youth

Kvartet mladostniške energije ali Carnival youth, ki ustvarja vse od leta 2011, je na festival Ment prišel iz latvijske Rige in obiskovalce razveseljeval drugi po vrsti, takoj za super odkritjem slovenske glasbene scene – Koala Voice. Če bi mlade Latvije želeli kategorizirati, bi najbrž padli v lonec indie rock muzike,

mene pa je presenetil predvsem navihani in razgiban zvok, ki publike še celo naslednjo uro ni pustil pri miru in ravnodušnih. Fantje, ki poskušajo razumeti svet – kot pravijo sami zase na portalu Twitter –, očitno iščejo odgovore na uganke življenja preko glasbe, v kateri je, kljub mladostniški razigranosti, čutiti pridih melanholije in zasanjanosti. Svoj debitantski album so z zvoki kitare (Edgars Kaupers, Aleksis Luriņš), klaviatur (Roberts Vanags), basa (Aleksis Luriņš), bobnov (Emils Kaupers) in vokala (Edgars Kaupers, Roberts Vanags, Emils Kaupers) izdali 26. maja lanskega leta, z njim pa počasi osvajajo koncertne in festivalske prostore. Poleg ustvarjanja odlične glasbe so fantje večji tudi koketiranja s publiko, kar ustvarja še bolj sproščeno vzdušje in briše navidezne meje med bandom in poslušalci.

Urša

Garbanotas Bosistas

Bend, ki je nastopil zadnji, izvira iz južnih dežel še neodkrite Litve, prevod tega, na prvi pogled zapleteno zvonečega imena, pa je v resnici preprost in se glasi – kodrolasi basist. Leta 2008 sta ga ustanovila brata Mantas in Šarūna, vendar se je prvotna zasedba od tedaj nekoliko spremenila. Zamenjala sta se dva izmed članov, kar pa ni bistveno vplivalo na glasbeni stil, ta se ves čas razvija. Leta 2012 so izdali album Venera, poleg tega pa so kot skupina že nastopili na vseh litvanskih festivalih alternativne glasbe in tudi na nekaterih v tujini. Garbanotas Bosistas iz Vilne so nam na hladen petkov večer s kombinacijo psihedeličnega rocka in indie folka omogočili uro pozitivnih vibracij.

Reda

LIZISTRATA, MGL

V petek, 6. 3., sem si v Mestnem gledališču ljubljanskem ogledal mjuzikel – komedijo Lizistrata, po motivih Aristofanove komedije, predstavljene v današnji čas. Ustvarjalci so bili: avtor besedila in songov Andrej Rozman - Roza, hrvaški skladatelj Coca Mosquita, režiserka Mateja Koležnik in številni drugi.

Osebnost nisem prebral te starogrške komedije, zato sem šel na ogled predstave s »prazno glavo«. Zgodba govori o vojni med Lepenijo in Krasonijo, kjer se odvija večletno vojskovanje za Malo blatno njivo. Lizistrata je televizijska voditeljica in soproga predsednika Lepenije, ki na tajnem sestanku s prijateljico Mirino, soprogo predsednika Krasonije, sklene dogovor, da bosta ženske na obeh straneh nagovorili v seksualni bojkot. Po »hudem trpljenju« vzdržnosti dejanje prisili moške v obeh sovražnih vrstah v sklenitev miru.

foto: arhiv MGL-ja

Premierski funkciji prevzameta Lizistrata v Lepeniji in Mirini v Krasoniji. No, ja. Tudi med njima se razplamti opazen besedni spopad za Malo blatno njivo. Sporočilo mjuzikla je: »Prenehajmo se

ukvarjati z vojnami in se namesto tega raje posvetimo ostalim zadevam!« Make Love, not War.

Andrej Pugelj

HOMER: ILIADA, CANKARJEV DOM, 28.2.2015

Režiser Jernej Lorenci je v koprodukciji SNG Drame Ljubljana, Mestnega gledališča ljubljanskega in Cankarjevega doma, skupaj z ekipo napravil neverjetno delo. Z minimalno scenografijo na velikem odru Cankarjevega doma, polzaprtem z železno zaveso, in le enkrat odgrnjenem kakor sen, besedilo kljub priredbi in nekaterim izvzetim delom ter likom gledalcu priča krvave

Iliada_Janez Škof

Severa

bitke in olimpijske spletke, z vso močjo teatraličnega, z vso mero spoštovanja do besedila in spomina na preteklost v čisti sedanjosti.

Igralci sedijo večino časa v polkrogu, iz njega izstopajo posamič in z izjemno intenzivnostjo recitirane epske pripovedi in počasnim gradiranjem ritma in intenzivnosti najprej s taktom kakor v ritmu srca, nato pa z instrumenti stopnjujejo predstavo do vrhunca. Ta se zdi kakor valovanje, vanjo vstopajo nenasilno in nasilno hkrati, vendar prihajajo in se umikajo tako, da gledalcu ne popusti napetost.

V predstavi se znotraj hierarhije vzpostavijo razmerja med bogovi in ljudmi, prihaja do neskončnih polj odločitev, spraševanja, odpre se prostor javnega in zasebnega, čustvenega in političnega, prostor odnosov, takih in drugačnih, prostor kupčije in predanosti, prostor smrti in radosti, izdaje in besa. Dinamika, scenografija, luč, soustvarjanje predstave, ki ne dopušča

foto: Peter Uhan

napak, je huronsko delo. Z glasbo, ki zveni domačno, ljudsko, ter vpleti sodobnega predstava v loku povezuje preteklost in sedanjost, zamaknjeno divje pogreznjena v telesa igralcev, dihačjo skozi pljuča stoletij. Instrumentalno podprta pripoved je kakor obred. Peta pripoved, ljubezenska pripoved, vse človeško in božansko združeno v celovito gostobesedno valujočo podobo.

Iliado zlahka prenesemo v današnji čas. Režiser Lorenci preko predstave podrži ogledalo današnjemu svetu. Kaj je bilo nekoč drugače kakor danes?

Ista

IZGUBLJENI BRALEC, FILOZOFSKA FAKULTETA, 11. 3. 2015

V računalniški firmi sem imela sodelavca, vodjo oddelka, ki se je, ko je bilo to primerno ali ne, rad pohvalil z dejstvom, da v času svojega šolanja in celo študija (!) ni prebral niti ene same knjige. Ne vem sicer, ali mu gre verjeti ali ne, osebno se mi to zdi to nepojmljivo, celo strašljivo. Mnogi s(m)o za razliko od njega prebrali knjig na odmet (celo takih, dvomljive kvalitete), pa tega (razen ta hip, ko namen posvečuje sredstvo) ne obešamo na veliki zvon. Verjetno hočem poudariti predvsem usodni pomen intimnega odnosa do knjige, ki pomeni logično tudi motiv za branje. Oblikuje ga preplet več dejavnikov, najpomembnejši je odnos primarne družine do branja, ki s spodbudo (branje pravljic) in zgledom staršev (pa ne prebiranje domačega branja namesto otrok-kot v primeru sodelavca) usodno vpliva na bodočega bralca. Samo Rugelj je ob tem izpostavil pomislek, da je moderna tehnologija v tem primeru moteča, saj otrok ne more vedeti koliko imajo starši »materiala« naloženega na tablicah, in kdaj ter kaj berejo ... Nič manj ni pomembna posameznikova osebna naravnost in karakteristike osebnosti (denimo radovednost, želja po znanju...) ne smemo pa zanemariti niti vpliva

šolskega sistema, ki dopušča ali pač ne, da se branju delno oz. v celoti izognemo. Plus za bralno značko, plus za namenitev ustrezne pozornosti glede izbire predpisane literature v srednjih šolah, minus za (nekatero) vzgojiteljico v vrtcih, kjer otrokom namesto njih pravljice prebirajo samoiniciativni starši... Piko na i nedvomno postavi odnos do knjige s strani družbe, v kateri živimo. Ta poleg moralne note na proces zagotovo vpliva z dejavniki osnovnega preživetja. Ne smemo pa pustiti vnevar vpliva novodobne tehnologije (denimo e-knjige). Kot je zdaj (upam) že jasno, sem se 11. 3. v Modri sobi FF udeležila pogovora o sedanjosti in prihodnosti knjig v Sloveniji. Samo Rugelj, gost in avtor knjige Izgubljeni bralec, Andrej Blatnik v vlogi moderatorja in Orlando Uršič iz založbe Litera. Beseda je tekla o vlogi in položaju modernega bralca/ke, morebitnega kupca/ke knjig, njegovih/njenih bralnih navadah, pa seveda še o marsičem. Ker smo s prostorom nekoliko omejeni predvsem povzemam: Realno stanje na trgu: 45%-ni upad nakupa knjig. Krivulja, ki le-tega nakazuje je v bistvu ravna padajoča premica. Tako Blatnik. Zakon o uvedbi enotne cene za

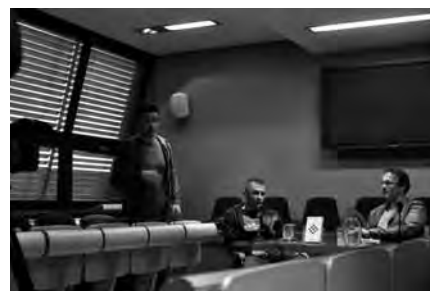

foto: Žiga Žaga

knjigo (za obdobje šestih mesecev), ki bi ga bilo priporočljivo podaljšati. Tako Rugelj. Možnosti za izboljšanje in/ali napredek: izkoristek družabnih omrežij, knjižarne s kotički za kavo, prodaja knjig v knjižarnah kot prioriteta in ne dopolnilna dejavnost, urejene spletne knjižarne (pa ne v stilu razdrobljenega in multipliciranega – kot to velja denimo za slovenske občine, temveč poenoteno), promocija (ker se v kapitalizmu »dobro blago pač ne hvali samo«, maksimalen »izkoristek« svežih diplomantov knjižarstva s poudarkom na njihovih močnih točkah in pristopih. Prognoza: optimizem šteje. Pa tudi: listati je vedno prijetno. Namesto epiloga: Neizpodbitno dejstvo ostaja. Ko nekdo izgubi, nekdo pridobi. Kar pa že sodi na področje politike in nikakor ne estetike, kaj šele umetnosti.

MG

Izza rešetak:

Zuzanna G. Kraskova

MATERE IN DRUŽINSKO NASILJE

foto: osebni arhiv

Partnersko nasilje v družini vpliva na vso družino, na njeno psihosocialno dinamiko in s tem povečuje tveganje za nastanek različnih duševnih motenj oz. bolezni. Kolizije v disfunkcionalni družini so eden poglavitnih dejavnikov za asocialnost pri otrocih iz tega okolja in tudi odraslih žrtev nasilja. Matere, ki so doživele zlorabo v primarni družini, ali jo doživljajo v partnerstvu, so tudi same razvile toleranco do tega in slabše ravnaajo s svojimi otroki kot matere, ki nasilja niso doživele. Različne raziskave poročil o partnerskem nasilju kažejo na razvoj stresa, povezanega s starševstvom; depresije, anksioznost, tesnobe ipd. kažejo na dejstvo, da mati otroka zlorablja. V neki ameriški raziskavi, kjer je sodelovalo približno 2500 mater, jih je 40 odstotkov izjavilo, da so doživele partnersko nasilje. Pri njih obstaja večja verjetnost, da bodo otroka udarile ali poročale o vsaj enem primeru neustrezne vzgoje oz. zanemarjanju otroka. Čeprav med stresom in depresivnimi stanji, povezanimi s starševstvom, ni jasne

povezave med partnerskim nasiljem in zlorabljanjem otrok, sta lahko ta dejavnika posledica vedenja nasilnega partnerja. Tako pa se tveganje poveča in s tem ustvari optimalno okolje za zlorabo otrok.

Otroci sodijo v najranljivejšo družbeno skupino in so zato poleg invalidov, starejših in oseb s posebnimi potrebami zakonsko najbolj zavarovani. Zakon namreč določa, da je otrok žrtev tudi, če je le navzoč pri izvajanju nasilja nad drugimi družinskimi člani. Poleg tega mora vsakdo, ki sumi, da je otrok žrtev nasilja, to prijaviti centru za socialno delo, policiji ali državnemu tožilstvu, četudi ga zavezuje poklicna molčečnost. Zakon uvaja tudi posebno prepoved izpostavljanja otrok množičnim medijem v primerih nasilja v družini, kar je velikega pomena, saj smo otroka dolžni zavarovati pred nepotrebnim vnovičnim doživljanjem nasilja, izpostavljanjem pritisku medijev in stigmatizaciji v družbi.

024
KRALJI
ULICE

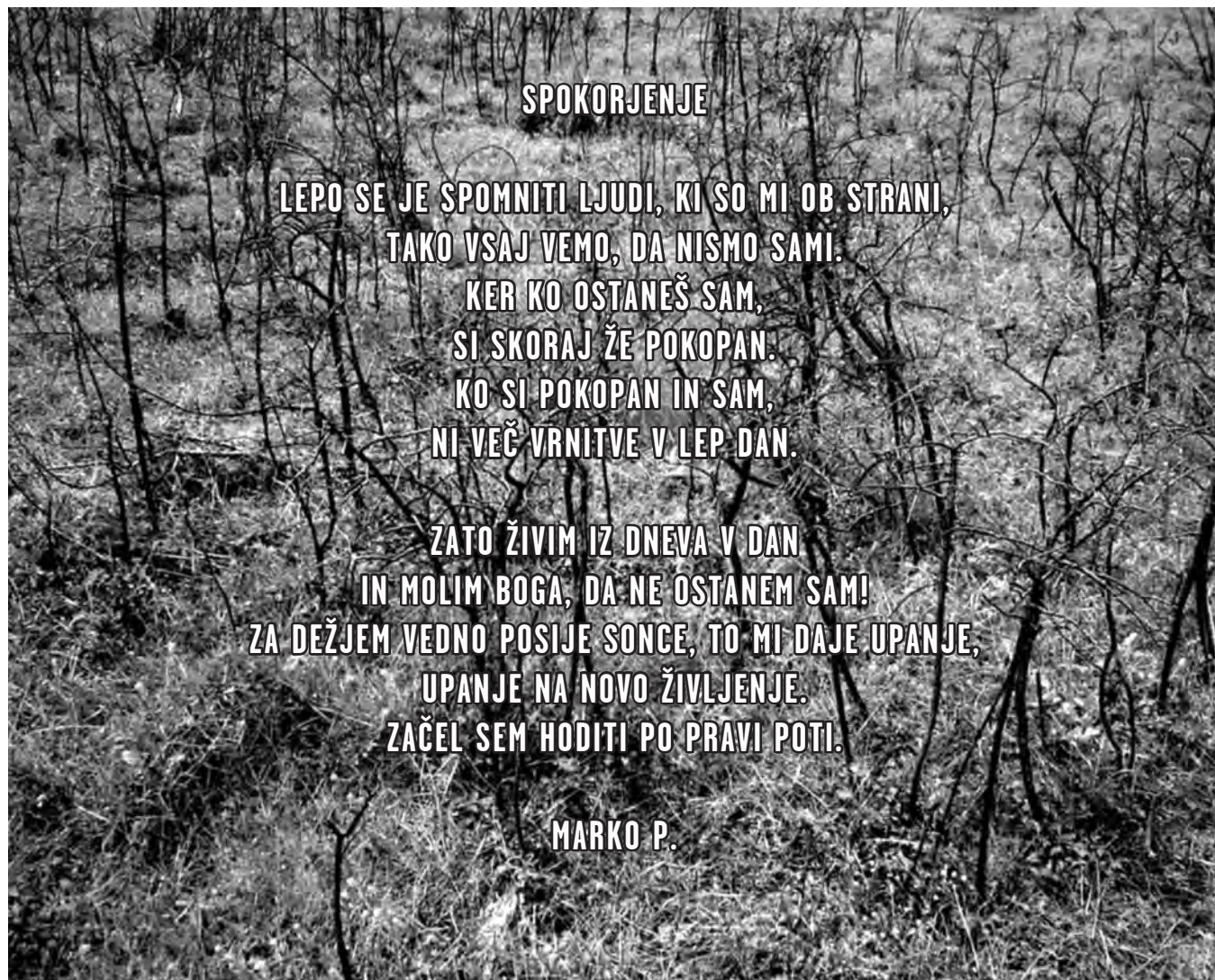

foto: Aleksander Petric

SPOKORJENJE

LEPO SE JE SPOMNITI LJUDI, KI SO MI OB STRANI,
TAKO VSAJ VEMO, DA NISMO SAMI.
KER KO OSTANEŠ SAM,
SI SKORAJ ŽE POKOPAN.
KO SI POKOPAN IN SAM,
NI VEČ VRNITVE V LEP DAN.

ZATO ŽIVIM IZ DNEVA V DAN
IN MOLIM BOGA, DA NE OSTANEM SAM!
ZA DEŽJEM VEDNO POSIJE SONCE, TO MI DAJE UPANJE,
UPANJE NA NOVO ŽIVLJENJE.
ZAČEL SEM HODITI PO PRAVI POTI.

MARKO P.

»Eho« iz totega konca:

Boštjan Cvetič

DRUGA GENERACIJA

foto: osebni arhiv

Brezdomstvo in z njim povezana problematika je z menoj že osemnajst let, torej sem polnoleten po našem pravu (po rimskem že tako pred časom) ter hkrati nared za drugo generacijo, kot temu radi rečemo. Druga generacija, drugo koleno, ali kakor koli že, dovolj dolgo sem v brezdomnem delovnem miljeu in kar nekajkrat sem imel priložnost spoznati drugo generacijo, »rodovno« koleno med samimi brezdomci, v navezi bodisi mati-sin ali oče-sin. Tako je prišel do izraza pregovor, ki pravi, kri ni voda.

Kaj pravzaprav poreči o teh generacijah, o genih in kromosomih, ki so se postavili sami ali načrtno s kakšno drugo roko, tako kot so pač se. Seveda ob jasni soudeležbi matere usode in njene žlahtnice, družbenega okolja. Nič pravzaprav, razen da zna biti kar zastrašujoče, ko na lastne oči doživiš naravno preobrazbo iz starega v mladega z enakim priiinkom, mnogokrat celo z jasno zaznanimi podobnostmi v človeških lastnostih in načinu razmišljanja. Na nek način še bolj intrigantno je to, če si pri dotični osebi to brezdomsko »afiniteto« že v njegovih, recimo jim mladih letih, naziral in se je sedaj, žal, prerokovanje le potrdilo. Preveč je bilo torej minusov, da bi vsaj malo zaplavali v plus, stara zgodba našega družbenega obrobja. Vse skupaj sicer čudno zveni, še sploh če temu dodaš oguljeno frazo, da na mladih svet stoji! Pri nas so namreč mladi v znatni meri celo fakultetno izobraženi in obenem brezposelni. Živijo v hotelu mama in/ali ata in če so dovolj pogumni ter imajo oči zazrte v višje, s soncem obsijane cilje, odidejo za lepšim, morda tudi bolj zdravim, a predvsem vsakodnevnim kruhom v tujino. Včasih so t. i. gatarbajterji šli v tujino, po več denarja, kot ga je bilo v lastni domovini. Zdaj pa je igra drugačna. Ne gre več za to, kdo si bo postavil lepšo hišico na čim lepšem mestu, z bazenom in velikim vrtom, ki bo v veliki meri pokril t. i. samooskrbne težnje celotne družine, pa še za daljno žlahto ter bližnje nam sosede bo ostalo nekaj, kot pri »furežu« nekoč, ko je le-ta imel ter odigral veliko vlogo družinsko-sosedskega praznika in tovrstnega vezno-povezovalnega elementa.

Gre zgolj za preživetje in za to, da za ponedeljekom pride torek, potem še sredo, in to mesec za mesecem, leto za letom. Za eno položnico naslednja, pa še vsaj pet drugih, ki ne sprašujejo, ali imaš ali nimaš, samo plačaj! Valuta je jasna in ne pozna pardona, ali pa pride teta izvršba...

Naj pa se vrnem nazaj k tem našim generacijam. Katera bo tista, ki si bo prišla na čisto z vsemi založenimi investicijami, s čudnimi krediti in naložbami, ki so en dan odlične, naslednji pa katastrofalne, odvisno je samo od vetra in vetrne prepustnosti oken v določenih državnih in občinskih zgradbah.

foto: Jurij Kunaver

Če smo iskreni realne in kritične distance že dolgo ni več in ni niti zaželeno. Najraje bi nam jo prepovedali, in sicer kar na ustavni ravni. Pa mirno morje! No, orkester se bo v vsakem trenutku razletel, komaj še prispeva neke čudne zvoke... Hmm, no, ali ni to tudi neka čudna generacija in kako bi jo bilo primerno poimenovati? Tudi tej lahko rečemo neka druga, za nas normalne »čarovnike in tovrstne umetnike« za karseda redno plačevanje položnic, kot kar glavnega mesečnega hobija (opravilno sposobnih) ljudi, ugrabljenih s strani države, a s posebno izrazito afiniteto, da ob pogledu na koledar čim prej, kar z očmi, preskočimo teden, dva ali celo tri, samo da vidimo tisti deseti, petnajsti, oz. pay day. Ko lahko poplačamo položnice za drugo generacijo ali kar generacije. Ob tem ne smemo pozabiti, da je pa prav ta druga kriva v veliki meri za ono, katero, aja drugo tudi, zmešnjava na kvadrat... V kateri državi smo že? O.K., Slovenija, v redu je, te...

Pa saj je vseeno, apatija... Dejstvo je, da nas je vedno več drugih, pravzaprav kar zadnjih, takih, ki jih noben ne čuje, ki jih noben ne vidi, še manj noče poznati, ker morda to celo boli. Tudi tovrstno brezdomstvo je očitno nalezljivo, če parafraziram zgodbo iz nekega ex jugo filma, kjer glavni junak pove, da je tudi smrt nalezljiva bolezen in kjer je nadalje iskrenost in odkrita beseda zadnje, kar želiš slišati, kjer ni vrednot in ni morale, da o kritični distanci ne izgublamo besed. Vse to je druga generacija, tako vzgajamo in bomo vzgojili lastne otroke in tako bo postala druga generacija, kar prva in edina, očitno načrtno skonstruirana, morda celo ustrezno sharmonizirana generacija ljudi, vsekakor majhnih ljudi, več ali manj obubožanih obrtnikov in trgovcev, torej statusa, ki nam očitno pritiče in ki ga je v nekem intervjuju napovedovala novinarka naše nacionalne televizije v začetku slovenske samostojnosti in očitno mojstrsko, filigransko ter futurološko zadela sedmico...

Torej, živila druga generacija, kakor dolgo pač še!

**KAR SE DENARJA TIČE, IMAM V LASTI SEDEMESTNO ŠTEVILO.
PRVIH ŠEST OD LEVE PROTI DESNI SO NULE.**

GEDIMINASOV FOTOGRAFSKI KOTIČEK

MODEL NADOMESTNE DRUŽINE

026
KRALJI
ULICE

foto: Gediminas Sadauskas

foto: Gediminas Sadauskas

foto: Gediminas Sadauskas

foto: Gediminas Sadauskas

foto: Gediminas Sadauskas

foto: Gediminas Sadauskas

foto: Gediminas Sadauskas

foto: Gediminas Sadauskas

Na obrobju litvanskega glavnega mesta Vilna stoji, z vseh strani obdano z gozdovi, mestece v malem, t. i. »model nadomestne družine«. Socialni delavci so tisti, ki namesto neznanjih, odsotnih ali za starševsko vlogo nesposobnih staršev skrbijo za otroke (sirote, zapuščene otroke...), ki prebivajo tam, kot bi v resnični družini. Osnovni namen je omogočiti jim osvajanje osnovnih spretnosti, ki so potrebne za vsakdanje življenje. Vsakemu posamezniku, otroku in mladostniku je na ta način omogočen približek normalnemu življenju. Skoraj vsi gojijo pristočasne dejavnosti in skrbijo za živali, na katere so po večini močno navezani, to pa je razvidno tudi s fotografij. To so torej drobci ČB otroštva, ki jih je litvanski fotograf Gediminas Sadauskas želel deliti z vami.

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: predavanje v okviru meseca boja proti nasilju nad otroki: Zlorabe - kako se manifestirajo v odraslem obdobju in vsakdanjem življenju
KJE: Četrtna skupnost Dravlje, Draveljska 44, mala dvorana, LJ
KDAJ: 14. 4. ob 18.00

KAJ: Ljubljana v času 2. svetovne vojne, razstava
KJE: Galerija Vžigalica, Trg francoske revolucije 7, LJ
KDAJ: od 8. 4. do 17. 5.

KAJ: Primeri smeha v umetnosti, razstava
KJE: Mestna galerija Ljubljana, Mestni trg 5, LJ
KDAJ: od 17. 4. do 7. 6.

KAJ: Urne zgodbe, 2. polfinalni večer
KJE: Trubarjeva hiša literature, Stritarjeva 7, LJ
KDAJ: 21. 4. ob 20.00

KAJ: Potopisno predavanje Japonska lepo počasi - Jani Pirnat
KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška 47a, LJ
KDAJ: 14. 4. ob 18.00

KAJ: ARHEOLOGIJA OD BLIZU, izkušnje muzejskega arheologa Martina Horvata s terenov v Ljubljani od leta 1988 do danes, predavanje o izkopavanjih na Kongresnem trgu
KJE: Mestni muzej Ljubljana, Gosposka ulica 15, LJ
KDAJ: 21. 4. ob 18.00

KAJ: Lučka Šparovec, razstava risb
KJE: Bežigrajska galerija 1, Dunajska 31, LJ
KDAJ: od 9. 4. do 9. 5.

KAJ: OM produkcija - 40 let, razstava avantgardne umetniške produkcije
KJE: Bežigrajska galerija 2, Vodovodna 3, LJ
KDAJ: od 12. 3. do 7. 4.

KAJ: Mednarodni Videofestival Narave 12
KJE: Bežigrajska galerija 2, Vodovodna 3, LJ
KDAJ: od 14. 4. do 18. 4.

KAJ: O-zvočenje 13, glasbeni festival
KJE: Bežigrajska galerija 2, Vodovodna 3, LJ
KDAJ: od 21. 4. do 23. 4.

KAJ: Strokovno predavanje Jeruzalem med sanjami in resničnostjo - Maja Kutin
KJE: Knjižnica Šiška, Trg komandanta Staneta 8, LJ
KDAJ: 1. 4. ob 19.30

Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Prebranec #22
KJE: Metelkova mesto, Menza pri koritu, LJ
KDAJ: 13. 4. ob 21.15

KAJ: Urne zgodbe (pisanje v živo)
KJE: Trubarjeva hiša literature, Stritarjeva 7, LJ
KDAJ: 21. 4. ob 20.00

KAJ: Literarni pogovorni večer Povej mi, kaj bereš, povem ti, kdo si! - Tanja Lesničar Pučko
KJE: Trubarjeva hiša literature, Stritarjeva 7, LJ
KDAJ: 2. 4. ob 19.00

Razno

KAJ: Glasbeni in pripovedni motivi keltskega sveta - Sionna
KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1, dvorana, LJ
KDAJ: 23. 4. ob 18.30

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov:
urednistvo@kraljiulice.org

OGLASNA DESKA

V Posredovalnici rabljenih predmetov imamo v aprilu veliko akcijo, vsi izdelki po 1 € - ha, ha, PRVI APRIL. Res pa je, da so stvari nizkih cen, seveda je vse odvisno od starosti, izdelave in uporabnosti. Pridite si ogledat našo zanimivo ponudbo na Poljansko cesto 14.

Potreboval bi manjši hladilnik za v sobo. Zanj sem pripravljen plačati nekaj malega. Pokličite: Andrej - 051 868 576.

Bliža se čas spomladanskih opravil. Če kdo potrebuje preštihan, urejen vrt, grabljenje listja, morda košnjo trave ali opravilo, vezano na motorko (imam svojo), ni ovir. In še: pospravljanje kleti, stanovanj, prenašanje in pomoč pri selitvi, za to sem pravi naslov - Tadej: 051 730 890. Na razpolago sem vsak dan, tudi med vikendom.

Izvajamo selitve, praznenje stanovanj, podstrešij, kleti ipd. Nudimo tudi pomoč na domu. Tel.: 070 488 779, Klavdija

Udeleženci glasbene delavnice in delavnice izdelovanja instrumentov iz recikliranih materialov so pod vodstvom mentorja Iztoka Korena izdali CD z naslovom Ulične žvrgoljivosti. Naročila zanj sprejemamo preko e-pošte: urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, CD pa je možno kupiti tudi pri naših prodajalcih. Cena znaša 2 €.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 15h - 17h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Ponosno obveščam kupce revije in vse morebitne interesente, da je izšla zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadglasov, imenovana Tlakovanke (po ceni 4 €). Sprejemamo naročila preko mejla urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, dostopna pa je tudi pri naših prodajalcih. Vabljeni k nakupu!

PODPIRAM!

Prodajalec Petr Bolješek je o sebi povedal:

»Sem iz Češke, eden prvih prodajalcev časopisa Kralji ulice. Vmes sem se za dve leti vrnil na Češko, no, ampak sedaj sem spet nazaj. Prodajam na lokaciji v podhodu železniške postaje, kjer sem spoznal veliko zanimivih ljudi, ki se radi ustavijo pri meni in pokramljajo. Živim na cesti in imam rad svobodo.«

Kupec Tomaž je o časopisu in Petru povedal:

»Super časopis. Na začetku sem bil do njega precej skeptičen, ko pa sem ga začel prebirati, je postal, vsaj zame, najboljši časopis, saj so v njem odsevi realnih življenjskih zgodb brezdomcev. Tudi Petr je v redu prodajalec in zelo si želim, da bi jih bilo čim več takšnih.«

foto: Klavdija Krapež

Pripravila Klavdija Krapež

029
KRALJI
ULICE

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

07. 02.>> Živjo. Pohvalil bi vedno prijaznega prodajalca Denisa (KP, Izola) s posebno marketinško žilico :-). V februarski številki bi prav tako pohvalil odlično kolumno Matica Munca, v kateri zelo neposredno opiše družbene težave zaradi apatičnosti današnje družbe. Vrhunsko. LP, Romeo

14. 02.>> Živijo Kralji ulice in živijo prodajalcu št. 497 (Željko Malinič – op. uredništva), ki prodaja pred Hoferjem v Dravljah. Malo prej si mi prijazno ponudil revijo, vmes sva malo poklepetala o reviji in o tem, da je v njej stran s SMS komentarji, s čemer si me vzpodbudil, da tudi sama napišem sporočilo. Naj povem, da navadno naprej preberem anekdote iz prodaje, ki me spravijo v jok in smeh hkrati, ampak s pozitivne strani, in Križarjevo kolumno. Na sploh pa pohvale vsem prodajalcem, ki se trudite, ter hvala reviji, da delite Kraljeve zgodbe z nami. Mary

14. 02.>> Pozdravljeni, Kralji, pravkar kupil revijo od gospoda s številko 261 (Silvo Skrbinšek – op. uredništva) iz Maribora, zelo prijazen možakar, držim pesti za vas. LP, Robert

14. 02.>> Na parkingu na avtobusni mi je prodajalka 507 (Urška Hodnik – op. uredništva) prijazno zaželela lep dan, čeprav nisem kupila časopisa. Zato sem se vrnila nazaj in kupila izvod z lepim občutkom, da ni le prodajalka, ampak tudi topla oseba.

15. 02.>> Pohvala št. 494 (Bogdan Toplišek – op. uredništva), starejšemu gospodu v Fužinah. Čeprav sva tujca, pozdravi z nasmehom v očeh, to redko doživim celo pri znancih, nikoli vsiljiv, pa vendar z neko pozitivno zapolni tisti prehod Mercatorja. LP, B

16. 02.>> Živjo, od prijaznega 503 (Drago Štrbac – op. uredništva) sem na pustno nedeljo kupila Kralje ulice. Čestitam, ste najboljši časopis v Sloveniji. 503 pa: KU bi morali izhajati na 14 dni. Suuuper, ne!! Darja

16. 02.>> Še en argument, zakaj so Kralji ulice trenutno najboljši slov. časopis – poleg naštetih v februarskem pismu bralke: nima reklam! Nataša Obleščak

17. 02.>> Bogdan Toplišek je najbolj prijazen kralj ulice.

20. 02.>> Pozdravček vsem skupaj, še posebej pozdravljam prodajalko št. 378 (Lea Pelc – op. uredništva), ki mi je pred Bauhausom s toplim nasmehom še dodatno polepšala lep sončen dan. Zagotovo se še vidimo. Anita s kupom rož v vozičku :-)

20. 02.>> Pozdravljeni. Moram pohvaliti vašega prodajalca 536 (Grega Červek – op. uredništva). Zelo je komunikativen in prijazen. Lahko vam povem le to, res težko je ljubiti brez upa in srca, še težje pa izgubiti, kar človek rad ima. Gianni. Z. Z.

27. 02.>> Pozdravljeni, ste edini časopis, ki ga je še vredno brati v tej državi ... stay cool. LP z obale, M

27. 02.>> Na siv, turoben, temačen dan se sprehajam po Prešernovem trgu. Tam pa ves nasmejan prodajalec št. 346 (Boštjan Jančič – op. uredništva). Vsekakor mi je s svojim nasmehom polepšal dan. Nakup Kraljev, NI DILEME!! Takoj enega :-).

MAGIČNI LIK

pripravil: Gregor B. Hann

Vodoravno in navpično:

- (1) Priimek starejše slovenske pevke popevk Tatjane,
- (2) predmeti, reči, blago,
- (3) avar,
- (4) žensko židovsko ime.

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

Šale

Klošar je vsak dan prosjačil na Prešernovem trgu s starim klobukom v roki in nek gospod mu je vsak dan primaknil kak evro. Nekega dne pa je imel klošar v roki poleg klobuka tudi staro čepico. Zato ga je mimoidoči gospod ogovoril: »Kaj pa je sedaj to? V desni roki klobuk, v levi pa čepica?« Klošar je pojasnil: »Veste, odprl sem podružnico!«

Gregor B. Hann

MAGIČNI LIK

pripravila: Helena Koren

Vodoravno in navpično:

- (1) Velika korporacija,
- (2) Avstrijski pesnik Rainer Maria (1875–1926),
- (3) zadnji iz rodu grofov Celjskih,
- (4) shema, osnutek,
- (5) noj je ptič ..., tudi preproga, kupljena na metre.

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

Aforizem

RAZMEROMA ENOSTAVNO ZLO, KI GA NAČRTUJE IN IZPELJE RAZUM, SE POVZROČITELJU ČEZ ČAS VRNE V SVOJI ZAPLETENI, IRACIONALNI OBLIKI.

Jurij Kunaver

OBOŽUJEM MARXA, ŠE BOLJ PA KAPITAL ...

Jurij Kunaver

SPOZNAL SEM NEUMNEGA ČLOVEKA, KI JE PRIZNAL, DA JE NEUMEN. BINGO!

N2

NORCA SE ŠE KROGLA IZ PUŠKE IZOGIBA.

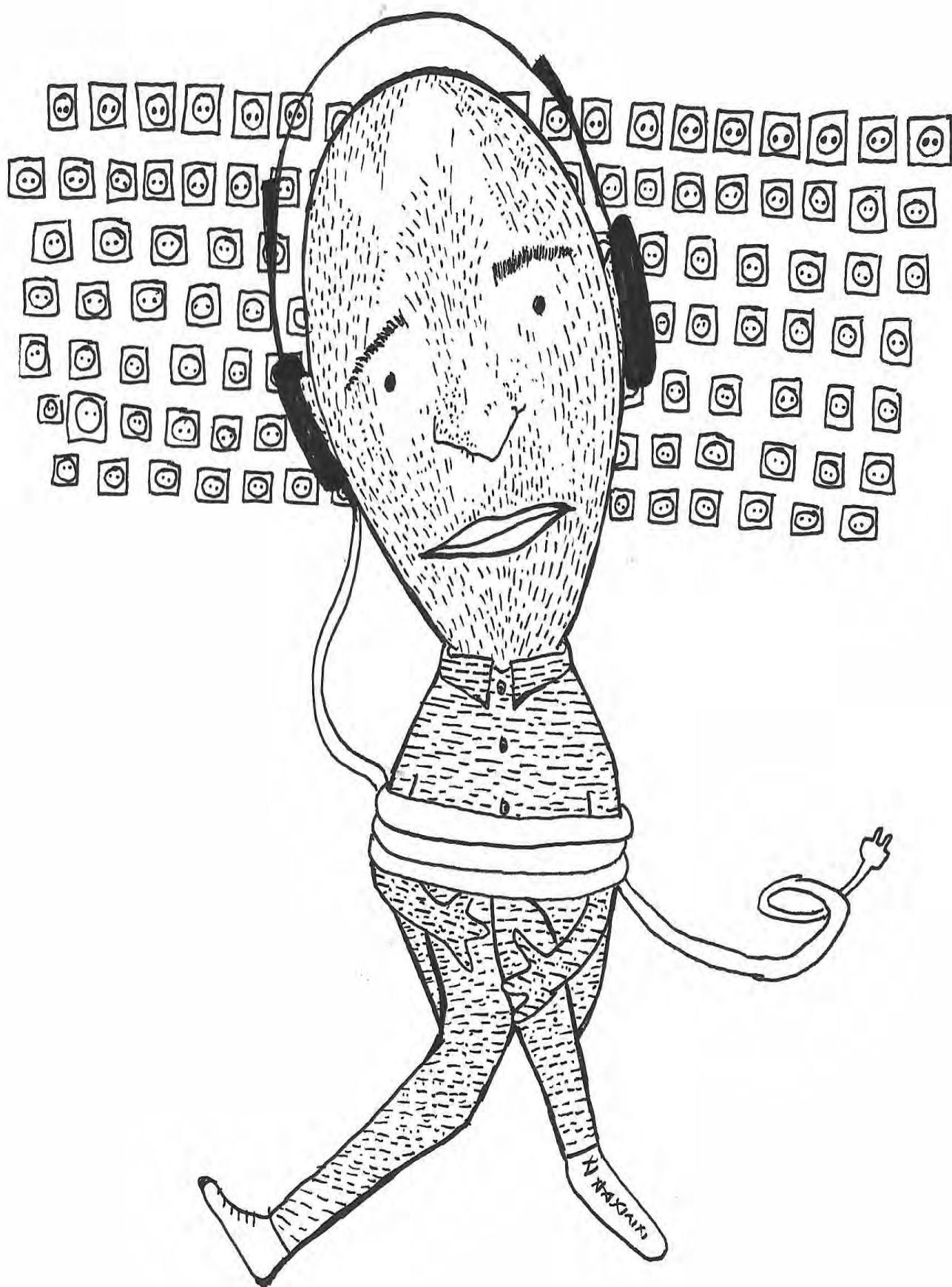
Gregor B. Hann

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjena magična lika pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, Tlakovanke (zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov), stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« - izbirate lahko med pesnimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja ter zgoščenko Ulične žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Namka Čušević in Milan Lukanović iz Kopra, Romana Mandelc iz Šmartna ob Paki, Martin Detela iz Postojne, Marta Brečko iz Izlaka in Marjeta Giorgiutti iz Gornje Ragdone.

A black and white photograph of an elderly woman and a young man holding a small dog. The woman, on the left, is wearing a dark coat with a fur collar and a ring. The man, on the right, is wearing a patterned cap and a jacket. They are standing in front of a multi-story building with many windows. The dog is a small, light-colored breed with a patterned collar.

IRENA IN JASMIN

Medgeneracijsko sožitje.